29.3

29.2

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τετάρτη, 29 Φεβρουαρίου 1984

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

Περιεχόμενα:

-Εισαγωγική ομιλία του κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου σελίδα ... 1-11

-Παρεμβάσεις βουλευτών σελίδα 12-38

-Δευτερολογία κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου σελίδα... 39-43

29-2-1984

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου μιλώντας στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ σήμερα το πρωΐ - στην αίθουσα της Γερουσίας της Βουλής, τόνισε:

"Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ήθελα να σας ενημερώσω, σε ένα - δύο σημαντικούς τομείς:
Ο πρώτος αφορά τα εθνικά μας θέματα. Και θα ήθελα κυρίως να αναφερθώ στο Κυπριακό. Το πρώτο σημείο, που θέλω να τονίσω, είναι ότι όταν ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ πήρε την πρωτοβουλία να διαμορφώσει ορισμένους δείκτες τους οποίους υπέβαλε τόσο στην Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όσο και στον Ντενκτάς, η μόνη πλευρά που απάντησε ήταν η Ελληνοκυπριακή. Δεν υπήρξε απάντηση Ντενκτάς. Το λέω αυτό, γιατί ο κ. Αβέρωφ πρόσφατα, και παρά τις δηλώσεις που έκανε στην τηλεόραση, αφού τον ενημέρωσα, σύμφωνα με τις οποίες η γραμμή που ακολουθεί η Κυβέρνηση είναι η μόνη γραμμή που μπορεί να ακολουθήσει- ο κ. Χαραλαμπόπουλος το έζησε από κοντά - τώρα μας λέει, ότι επειδή είχαμε επιφυλάξεις - η ελληνοκυπριακή πλευρά και κατά συνέπεια και η Κυβέρνηση της Ελλάδας - εμείς δυναμιτίσαμε την πρωτοβουλία Κουεγιάρ. Αυτό είναι ψευδές. Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Ο κ. Κυπριανού διαμόρφωσε μια απάντηση, πραγματικά εξαίρετη, η οποία δεν είναι απόρρητη αλλά δεν την έχω τώρα μαζί μου. Κατ'αρχήν αποδέχτηκε την πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ και ακολούθως προέβαινε στην παρουσίαση των σκέψεων, των απόψεων της ελληνοκυπριακής πλευράς σε ό,τι αφορά την πορεία προς μια δίκαιη λύση του Κυπριακού. Ο Ντε Κουεγιάρ ήταν ενθουσιασμένος με την επιστολή Κυπριανού. Το δήλωσε και είπε ότι μ'αυτή τη βάση, άν έτσι προχωρήσουμε και με τους άλλους, υπάρχει κάποιο φως. Όταν όμως έφτασε η ώρα να συναντηθεί ο Γκόμπυ με τον Ντενκτάς, ακριβώς την ημέρα που επρόκειτο να συναντηθεί, ο Ντενκτάς ανεκήρυξε την "Τουρκική Δημοκρατία της

./.

Βορείου Κύπρου".

Πρέπει να πούμε ότι όλες οι πληροφορίες που είχαμε - η Κυπριακή Κυβέρνηση και η Ελληνική Κυβέρνηση - μας λέγανε, βασικά, ότι δεν πρόκειται να ανακηρυχθεί τουρκοκυπριακό "κράτος", γιατί η Τουρκία δεν θα το επιτρέψει. Και αυτό δεν ερχόταν από τους δικούς μας πρέσβεις, οπότε θα λέγαμε ότι δεν έκαναν τη δουλειά τους καλά, αλλά ερχόταν από τους πρέσβεις των συμμάχων χωρών (ΗΠΑ και όλες οι άλλες). Ότι δηλαδή δεν υπάρχει καμια πιθανότητα ανακήρυξης του"κράτους".

Εμείς είχαμε βεβαίως την υποψία ότι αυτό θα γίνει κάποτε, όχι κατ'ανάγκη τότε, και είχαμε προετοιμάσει το κλίμα, με τις ερωτήσεις μας, με το σχολιασμό μας για την αντίδραση, η οποία πράγματι, υπήρξε παγκόσμια και καθολική. Ήταν ένα σημείο έξαρσης για το πρόβλημα της Κύπρου. Πήρε ξανά μια παγκοσμιότητα, μια επικαιρότητα. Όλες οι χώρες, με εξαίρεση την Τουρκία, όχι μόνον δεν αναγνώρισαν, αλλά το καταδίκασαν. Και, μη ξεχνάμε, ότι πάρθηκε και ή απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, η οποία ήταν ομόφωνη σειό,τι αφορά το "τουρκοκρατίδιο - ψευδοκράτος". Και νομίζω ότι σας ανέφερα, εδώ, σ'αυτή την αίθουσα, ότι, όταν είχα δει τον κ. Σούλτς στις Βρυξέλλες, είχα αποκομίσει μια θετική εντύπωση σε ό,τι αφορά τη στάση των ΗΠΑ. Αλλά τα πράγματα δεν πήγαν καλά.Ο Σούλτς μπορεί να είχε άποψη,η άποψη, όμως αυτή δεν ήταν η άποψη των πραγματικά δυναμικών παραγόντων στη διαμόρφωση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής που είναι το Πεντάγωνο και κατά βάση οι σύμβουλοι του Λευκού Οίκου. Γιατί, δεν ασκήθηκε πίεση επάνω στην Τουρκία από οποιαδήποτε πλευρά. Απο καμια πλευρά δεν ασκήθηκε πίεση. Έγιναν βέβαια οι γνωστές δηλώσεις. Όπως είμαστε υπέρ της μητρότητας όλοι, είναι και όλοι υπέρ της δίκαιης λύσης του Κυπριακού και της καταγγελίας του "κράτους" του Ντενκτάς.

./.

Αλλά, ήρθε μία σηματοδότηση από τις ΗΠΑ, με τεράστια σημασία. Η σηματοδότηση αυτή ήταν η πρόθεση παραβίασης της αμυντικής συμφωνίας που υπογράψαμε τον περασμένο χρόνο.

Έτσι το 7 προς 10 δεν ήταν 7 προς 10. Και εδώ θα μου επιτρέψετε ένα σχόλιο. Η διαφορά είναι μόνο 30 εκατομμύρια δολλάρια. Άρα, είναι αδύνατο να έγινε για λόγους οικονομίας. Ήταν μια σηματοδότηση προς τη χώρα μας ότι δεν δέχονται τη μηχανιστική σχέση 7 προς 10 και ότι δεν πρέπει να λογαριάζουμε στο 7 προς 10. Κι'αυτό το έκαναν με το να αλλάξουν λίγο τη σχέση και να το πάνε στο 6,68/10. Έχει μία σημασία συμβολική, όχι αμυντική. Εκείνο που όμως, πραγματικά, ανατρέπει το κλίμα της συμφωνίας είναι οι παραχωρήσεις που έχουν γίνει στην Τουρκία, σε ό,τι αφορά την μορφή των υποχρεώσεων της Τουρκίας. Στη δικιά μας περίπτωση είναι όλα τα λεγόμενα F.M.S., είναι δάνεια 30ετίας, με 10 χρόνια χάρη και με υψηλά επιτόκια.

Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, ένα κομμάτι δόθηκε δωρεάν, ξεχνώ τον ακριβή αριθμό, αλλά κάπου 250 εκατομμύρια, χονδρικά, και ένα ανάλογο ποσόν δόθηκε με ειδικούς όρους που ρίχνουν το επιτόκιο στο 5%. Υπήρξε, δηλαδή, μια διαφορά στη μεταχείριση Ελλάδας - Τουρκίας πάρα πολύ χτυπητή και ουσιαστική. Και δεν αναφέρομαι και στην οικονομική βοήθεια, την οποία έδωσαν στην Τουρκία, και η οποία ευκολώτατα μεταφράζεται σε στρατιωτική βοήθεια. Συνάλλαγμα είναι και μπορείς να το χρησιμοποιήσεις, όπως θέλεις. Έχουμε, λοιπόν, ένα πρόβλημα, το οποίο είναι εν εξελίξει. Δεν θα αναφερθώ σ'αυτό. Εμείς έχουμε καταστήσει σαφή την στάση μας, σε ό,τι αφορά το 7 προς 10, ότι είναι πρόθεση παραβίασης. Έχουμε έμμεσες διαβεβαιώσεις ότι αυτό θα διορθωθεί. Ας το ελπίσουμε. Δεν θα μείνουμε με τα χέρια δεμένα, εάν, πραγματικά, δεν αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους, που απορρέουν από τη συμφωνία μας. Αλλά δεν είναι αυτός ο κύριος λόγος που έδωσα

./.

αυτές τις λεπτομέρειες. Ο κύριος λόγος είναι ότι με αυτή την πράξη οι ΗΠΑ, ουσιαστικά, είπαν στην Τουρκία: "Καλώς έκανες". Διότι τί αξία έχει να μην αναγνωρίζεις το κρατίδιο, αλλά από την άλλη μεριά να δίνεις γι'αυτό το χρόνο περισσότερο από οποτεδήποτε άλλοτε στην Τουρκία και με τους καλύτερους όρους που έχουν ακουστεί πουθενά. Είναι όροι περίπου Ισραήλ. Το λέω αυτό, γιατί το Κυπριακό μπαίνει σε μια νέα φάση, ύστερα από αυτή τη στάση της Αμερικής.

Και θα ήθελα να αναφερθώ σε δυο - τρεις πτυχές αυτού του προβλήματος. Η μία είναι η τεράστια κινητοποίηση της ομογένειας στις ΗΠΑ. Υπάρχει όχι μόνον κινητοποίηση αλλά και ενότητα, στην προσπάθεια να αλλάξει αυτή η εικόνα. Και δεν θέλω να κάνω προβλέψεις αλλά πιστεύω ότι η ομογένεια είναι σε θέση να επηρεάσει τις εξελίξεις, γιατί ακριβώς είναι εκλογικός ο χρόνος. Αυτό είναι θετικό.

Από την πλευρά της Κυπριακής Δημοκρατίας όμως, έχει πλέον καταστεί σαφές, ότι προσφυγές στα Ηνωμένα Έθνη, αποφάσεις θετικές του Συμβουλίου Ασφαλείας ή ψηφίσματα θετικά της Γενικής Συνέλευσης απλώς γεμίζουν τα ράφια μας με ευχολόγια, αλλά δεν οδηγούν σε λύση. Και απαιτεί, επομένως, μια βαθύτερη σκέψη και αναθεώρηση της πολιτικής που μέχρι τώρα έχει ακολουθηθεί, για να βρούμε όποιες δυνατότητες υπάρχουν για κάποια μόνιμη, δίκαιη λύση του Κυπριακού.

Κατά συνέπεια, η επόμενη συνάντησή μουμε τον κ.Κυπριανού, θα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Πρέπει να πω ότι η συνεργασία μας είναι άριστη, και ότι οι κατευθύνσεις μας, πραγματικά, συμπίπτουν.

Περνάμε, επομένως, μια ιδιαίτερα λεπτή φάση στο Κυπριακό. Και μια ιδιαίτερα λεπτή φάση στην υλοποίηση της αμυντικής συμφωνίας.

./.

Και βεβαίως, τα προβλήματά μας με το ΝΑΤΟ συνεχίζονται, δεν έχει τίποτα αλλάξει από την εποχή που σας έχω μιλήσει γι'αυτό.

Σχετικά με το θέμα της εθνικής μας άμυνας χαιρετίζω το γεγονός ότι οι απερχόμενοι δύο αντιστράτηγοι, ο κ.Παναγόπουλος και ο κ.Βίμπλης, ετόνισαν πραγματικά, την συμπαράσταση της Κυβέρνησης προς τις Ένοπλες Δυνάμεις. Ο κ.Παναγόπουλος πήγε παραπέρα, προφορικά, να πει ότι τα τελευταία δύο χρόνια είναι απ'τα σημαντικότερα που έχουν ζήσει οι στρατιωτικοί μας, από πλευράς κλίματος σχέσεων με Κυβέρνηση, και στήριξης στο έργο τους. Και είμαι ιδιαίτερα ευτυχής επίσης γιατί ο κ.Κούρκαφας που, είχε επί 7 έτη διωχθεί από τη δικτατορία, αναλαμβάνει - ανέλαβε ήδη - την αρχηγία του ΓΕΣ. Νομίζω, ότι έχουμε εκτελέσει ένα ιστορικό έργο. Εάν κανείς θυμηθεί ότι πριν λίγα χρόνια είχαμε στρατιωτική δικτατορία σ'αυτή τη χώρα, έχουμε, πραγματικά, θέσει τα θεμέλια για το μέλλον της Δημοκρατίας. Θεμέλια πάρα πολύ σταθερά.

Περνώ στο οικονομικό θέμα με δυο λόγια. Δεν πρόκειται να μπω σε αναλυτική παρουσίαση. Αλλά με την ευκαιρία - έχουμε δει και τις δηλώσεις του κ.Αρσένη φυσικά - της δημοσίευσης, όχι δημοσίευσης τόσο, όσο διαρροής, πληροφοριών σχετικά με την έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και θα ήθελα να επαναλάβω κάτι που είπα στα Γιάννενα. Ότι, δηλαδή, αναγνωρίζεται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο πρώτα απ'όλα, ότι παραλάβαμε χάος. Αυτό αναγνωρίζεται και έχει κάποια σημασία. Δεύτερο, αναγνωρίζεται ότι στοχεύουμε σε διαρθρωτικές αλλαγές, που θα επιτρέψουν μακροπρόθεσμα στη χώρα μας να προχωρήσει σε αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη. Τρίτο, ότι πηγαίνουμε προς τη σωστή κατεύθυνση, σε ό,τι αφορά τη σταθεροποίηση της οικονομίας, αλλά ότι πηγαίνουμε πολύ αργά, προς αυτή τη κατεύθυνση. Δηλαδή: ναι μεν,

./.

πέφτει ο πληθωρισμός, αλλά όχι αρκετά γρήγορα. Ναι μεν, μειώνεται το έλλειμμα του δημόσιου τομέα σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, αλλά και αυτό συμβαίνει πάρα πολύ σιγά. Και ούτω καθ' εξής. Είναι δυσαρεστημένοι στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο γιατί δεν έχουμε πάρει αυστηρότερα μέτρα για μια ταχύτερη πορεία προς τη σταθεροποίηση. Και η απάντηση η δική μας είναι, ότι αυτό το μοντέλο το οποίο προτείνουν είναι το μοντέλο του μονεταρισμού, είναι το μοντέλο της κ.Θάτσερ, του κ.Κόλ, του κ.Ρήγκαν. Εάν - και το τονίζω ξανά - δεν μας απασχολούσε το εισόδημα του 'Ελληνα εργαζόμενου, ή η έκταση της ανεργίας, τότε μπορούσαμε ασφαλώς να επιτύχουμε τους στόχους που μας θέτει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Αλλά, τότε, δεν θα είχε νόημα να είμαστε εμείς στην Κυβέρνηση. Το είπα και στον κ.Αβέρωφ αυτό. Δεν θα είχε νόημα. Θα ήταν λογικότερο να υπάρξει μια Κυβέρνηση, πραγματικά, συντηρητική και να προχωρήσει στα μέτρα μονόπλευρης λιτότητας, τα οποία προωθούνται απ'το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το γενικό κλίμα στην οικονομία μας είναι ότι προχωρούμε σιγά, σταθερά, και η πίστη μας είναι, ότι με το τέλος του '85 θα έχουμε θέσει τα θεμέλια για μια πορεία της χώρας μας, για μια αυτοδύναμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

./.

Σχετικά θα ήθελα να πω ότι οι εξελίξεις στην ΕΟΚ είναι πολύ αρνητικές. Έχει πρυτανεύσει - σαν αποτέλεσμα της μεγάλης κρίσης που διέρχεται ο καπιταλισμός - ένα κλίμα πειθαρχίας και περικοπής δαπανών. Αυτό είναι το κλίμα: πειθαρχία και περικοπή δαπανών. Αυτό βέβαια, σημαίνει ότι τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα για τα οποία είχα μιλήσει και τα οποία ήταν στην ημερήσια διάταξη της Στουτγάρδης και των Αθηνών, και τα οποία έχουν μια ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα - γιατί η απάντηση στο μνημόνιο της χώρας μας εν μέρει δόθηκε μέσω των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων - σήμερα δεν φαίνεται να έχουν καμια προοπτική να περάσουν. Υπάρχει στον αγροτικό τομέα ουσιαστικά, το ακούτε κάθε βράδυ, πιστεύω, από την τηλεόραση - απόφαση για σχεδόν μηδενική αύξηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων, που θα δημιουργήσει για μας ιδιαίτερα μεγάλα προβλήματα. Και τέλος, καμια από τις νέες πολιτικές που θα απέβλεπαν σε μια σύγκλιση των οικονομιών Βορρά και Νότου, αντι σε άνοιγμα που είναι η πραγματικότητα, καμια από αυτές τις νέες πολιτικές δεν φαίνεται να προωθηθεί, λόγω της έλλειψης πόρων. Έχει χρεωκοπήσει η ΕΟΚ. Δώσαμε μια μάχη εμείς για να ανεβούν οι πόροι από το 1% που είναι σήμερα, στο 1,8% σταδιακά. Και αυτό, ξέρετε, μια φορά μπορεί να γίνει, διότι απαιτεί κύρωση απ'όλα τα Κοινοβούλια. Και η διαδικασία κύρωσης είναι περίπου 2 χρόνια. Ώστε, όταν μιλάμε για αύξηση ιδίων πόρων , πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι το λένε σήμερα, και έρχεται πολύ αργότερα. Μπορούμε να δανειστούμε βέβαια, μπορούμε να κάνουμε αρκετά πράγματα, αλλά στην ουσία αυτό σημαίνει αναβολή. Λοιπόν, θα προταθεί 0,2% για τη διεύρυνση της ΕΟΚ.

Δεν είμαι καθόλου βέβαιος ότι αυτή η διεύρυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ό,τι αφορά την Ισπανία, χωρίς μεταβατικούς όρους, που θα είναι πάρα πολύ επαχθείς για την Ισπανία. Και βέβαια, και για μας, παρά τη θέση μας, εφόσον οι λαοί το θέλουν πρέπει να τους βοηθήσουμε.

./.

Παρά τη θέση μας αυτή, είναι αλήθεια ότι άν δεν αυξηθούν οι ίδιοι πόροι θα πάθουμε ζημια και εμείς, που ανήκουμε στο μεσογειακό - ευρωπαϊκό χώρο. Η στάση την οποία θα πάρουμε - ήδη παίρνουμε - στην επόμενη Διάσκεψη Κορυφής, είναι ότι άν μεν ληφθούν τα γενικά εκείνα μέτρα τα οποία επιλύουν τα ελληνικά προβλήματα, έχει καλώς όπως είναι τα μεσογειακά προγράμματα. Άν όμως δεν ληφθούν τέτοια μέτρα, θα επιμείνουμε στην ιδιαιτερότητα της εθνικής οικονομίας και θα απαιτήσουμε από την Κοινότητα να ικανοποιήσει τους βασικούς όρους. Έχουν ικανοποιηθεί ορισμένοι όροι, αλλά όχι στο σύνολο το μνημόνιό μας. Ειδάλλως και μεις θα είμαστε πάρα πολύ δύσκολοι εταίροι. Μη ξεχνάμε ότι η ομοφωνία είναι για πολλά θέματα, για όλα είναι ένας παράγοντας σημαντικός, που μπορεί να αξιοποιηθεί από τη χώρα μας.

Εμείς έχουμε κάνει μια πρόταση για μια νέα Μεσσήνα, για μια νέα Ευρωπαϊκή Κοινότητα, χωρίς τις δύο ταχύτητες, αλλά αυτή τη στιγμή δεν νομίζω να υπάρχουν τέτοια περιθώρια.

Θα ήθελα επίσης να πω δυο λόγια για το κλίμα των εργασιακών σχέσεων τις οποίες έχουμε:

Σε ό,τι αφορά το εργασιακό κλίμα, αποδίδουμε μεγάλη σημασία στο να υπάρξει ειρήνη σ'αυτή τη περίοδο που είναι τόσο λεπτή. Είναι μια μεταβατική περίοδος - και γι'αυτό έχουμε προσπαθήσει να δημιουργήσουμε καλές σχέσεις με όλους τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν το κλίμα αυτό. Φοβάμαι, όμως, ότι το συντεχνιακό κλίμα, θέτει σε κάποια αμφισβήτηση την πορεία αυτή που θεωρούμε τόσο απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων μας.

Πρέπει κατά κάποιο τρόπο, να γίνει συνείδηση στον εργαζόμενο, ότι η στάση του απέναντι σε μια σοσιαλιστική κυβέρνηση - για την οποία είναι δοσμένο ότι στόχος είναι η συνεχής βελτίωση του επιπέδου ζωής των μη προνομιούχων, απέναντι σε μια τέτοια κυβέρνηση - πρέπει να είναι άλλη από εκείνη, προς μια κυβέρνηση, που στηρίζει τα συμφέροντα

./.

του κεφαλαίου. Βαθύτερα, θα πρέπει ο εργαζόμενος πολιτικοποιημένα, να δει ότι είναι κρίμα να θυσιάσει το μεγάλο αύριο για πρόσκαιρα οφέλη σήμερα. Και αυτά τα μηνύματα πρέπει με κάποιο τρόπο να τα περάσουμε πιο έντονα προς τη βάση μας, τους εργαζόμενους, τους μη προνομιούχους.

Αυτά ήθελα να πω σε γενικές γραμμές, και σε ό,τι αφορά την ενημέρωση από μέρους μου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας.

Αλλά θα ήθελα να αναφέρω και μερικά πράγματα που αφορούν τη λειτουργία μας τα οποία είναι περίπου πέντε:

Πολύ απλά, για να βελτιώσουμε τη λειτουργία μας σαν Κοινοβουλευτική Ομάδα και Κυβέρνηση, θα πρέπει οι υπουργοί, να λαμβάνουν υπόψη τους τις απόψεις των βουλευτών σε ό,τι αφορά θέματα νομών. Θα ήταν επίσης, πάρα πολύ χρήσιμο, εάν τα μέτρα τα οποία παίρνονται για κάποιο νομό, κοινοποιούνται στους βουλευτές του νομού ενωρίτερα από τις ανακοινώσεις τους, για να δώσουν στο βουλευτή ένα ρόλο συγκεκριμένο, να ενδυναμώσουν τις σχέσεις του με τη λαϊκή βάση. Το παρακαλώ λοιπόν αυτό και εύχομαι να γίνει έτσι.

Δεύτερον, σε ό,τι αφορά τους βουλευτές, είναι μια περίοδος σαφώς προεκλογική, εφόσον πηγαίνουμε στις ευρωεκλογές - και μόνον αυτό εννοώ - τον Ιούνιο. Θα πρέπει να κάνουν πιο έντονες και πιο συχνές τις επαφές τους με το λαό. Να μην περιοριζόμαστε μονάχα σε συνεστιάσεις. Ξέρετε άριστα και στη συνοικία και στο χωριό, τη σημασία του καφενείου, της ταβέρνας. Αυτή η επαφή είναι κρίσιμη. Πρέπει να κινητοποιηθούμε. Και το λέω αυτό, διότι ναι μεν η Νέα Δημοκρατία είναι τελείως συντετριμμένη σε ηγετικό επίπεδο, αλλά ανασυντάσσεται στο επίπεδο μεσαίων και κατωτέρων στελεχών. Και θα είναι λάθος αυτό να μη το λάβουμε από τώρα υπόψη μας. Η Νέα Δημοκρατία, η Δεξιά, περνάει μια βασική αλλαγή στην ζωή της. Στο παρελθόν, η Δεξιά είχε πάντοτε "μπάρμπα στη Κορώνη".

./.

Είχε και τη κρατική μηχανή στη διάθεσή της και δεν είχε λόγο να δημιουργεί οργανώσεις βάσης. Τα πράγματα όμως, έχουν αλλάξει. "Μπάρμπας στη Κορώνη" αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει. Η ηγεσία τους είναι, πράγματι, διαλυμένη. Αλλά κάνουν κάτι καινούργιο γι'αυτούς: Δημιουργούν, κόμμα, που στηρίζεται σε διαφορετικά ερείσματα απ' ό,τι στηριζόταν στο παρελθόν. Αυτό, περιέχει και μερικούς πολιτικούς κινδύνους, στο μέτρο που ακροδεξιές τάσεις μπορεί να παίξουν ρόλο σημαντικό σ'άυτή τη συσπείρωση η οποία λαμβάνει χώρα. Χρειάζεται λοιπόν, και μεις να κινητοποιηθούμε, το πιο γρήγορο δυνατόν.

Σε ό,τι αφορά την ενημέρωση που εσείς πρέπει να κάνετε, όταν συνταντιέστε με τον εργαζόμενο, με τον ψηφοφόρο: Εκεί πρέπει να βοηθήσουν οι υπουργοί, για την ενημέρωση αυτή, στους τομείς τους. Και γι'αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό να υπάρχει αυτή η συνάντηση του ΚΤΕ με τον υπουργό, τον υφυπουργό, το γενικό γραμματέα κλπ., για ενημέρωση. Και ιδιαίτερα για τα νομοσχέδια, παρακαλώ τους υπουργούς, πριν τα καταθέσουν, να δίνουν την ευκαιρία στον ΚΤΕ να εξετάσει το νομοσχέδιο Νέες ιδέες, πρόσφατες ιδέες, βοηθάνε και επιτρέπουν και στον βουλευτή να παίξει πιο αποτελεσματικά το ρόλο του.

./.

Παρά το γεγονός ότι προηγουμένως είπα ότι είναι καλό να βρίσκεστε στη συνοικία και στο χωριό, παραμένει αληθές ότι επειδή έχουμε πλέον, πραγματικά, πολύ λίγες μέρες νομοθετικής εργασίας, στο υπόλοιπο αυτού του χρόνου, είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει συμμετοχή, στις συνεδριάσεις του Κοινοβουλίου, του μέγιστου δυνατού αριθμού των βουλευτών. Και θα ήθελα να πω και κάτι άλλο: ότι η κατάργηση του σταυρού δεν πρέπει να παρεξηγηθεί. Με δύο έννοιες: Πρώτον, ότι δεν έχει πλέον σημασία να δουλεύουμε στην περιφέρειά μας διότι έτσι και αλλιώς θα υπάρξει λίστα. Και δεν πρόκειται να κριθούμε από το πόσο έχουμε ο καθένας μας προσφέρει στην επιτυχία του συνδυασμού. Θα ήταν, βέβαια, μια πολύ αρνητική συνέπεια της κατάργησης του σταυρού, εάν πηγαίναμε σε αυτό. Δεύτερο, όποιοι και αν είναι οι κανόνες που θα θεσπιστούν τελικά για τον καθορισμό της ιεραρχίας σ'ένα ψηφοδέλτιο, θα είναι πολύ παράδοξο πράγματι, εάν εγώ-στη φάση αυτή, στις άλλες εκλογές- το Εκτελεστικό Γραφείο, η Κεντρική Επιτροπή,

θα ήταν πολύ παράξενο αν δεν ελάμβαναν υπόψη, τη σχέση του υποψήφιου με τη λαϊκή βάση. Και αυτό σημαίνει πράγματι, ότι σ' άλλο επίπεδο και με άλλο κλίμα υπάρχει και η ευγενής άμιλλα. Σε άλλο επίπεδο και σε άλλο κλίμα απ'τον σταυρό, φυσικά. Λοιπόν, εγώ αυτά είχα να πω και να τονίσω και πάλι ότι θα συνεχίσουμε αυτές τις συνεδριάσεις κάθε 6 βδομάδες. Για να υπάρχουν και θέματα πάνω στα οποία μπορώ να σας ενημερώσω".

Ο Πρωθυπουργός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Κ.Ο, εξέφρασε επίσης τη λύπη τ προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας κ.Γιώργο Κατσιφάρα για τον πρόσφατο θάνατο της μητέρας του.

./.

Μετά την εισήγηση του Πρωθυπουργού μίλησε ο κ.Δημήτρης Σαπουντζής,Γραμματέας του Προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας.

Κύριε Πρόεδρε,ο λόγος θα δοθεί σήμερα κατά προτεραιότητα στους συναδέλφους που επιθυμούν να μιλήσουν,αλλά δεν μίλησαν στην προηγούμενη συνεδρίαση. Θα θέλαμε να παρακαλέσουμε όσοι επιθυμούν να σηκώσουν το χέρι τους για να τους σημειώσουμε.

Κύριε Πρόεδρε,η σημερινή συνεδρίαση θα πρέπει να θεωρηθεί, όσον αφορά τη διαδικασία, σαν συνέχεια της προηγούμενης συνεδρίασης, στην οποία παρέμειναν οι υπόλοιποι τρεις συνάδελφοι που δεν πρόφτασαν να μιλήσουν: Οι συνάδελφοι Πέρράκης, Διαμαντίδης και Ρέππας. Έχει υπάρξει κι ένας σημερινός κατάλογος με 15 συναδέλφους που δήλωσαν σήμερα ότι θα μιλήσουν. Και πρέπει να πραδεχτούμε όλοι ότι για να μπορέσουν να εξυπηρετηθούν και να ικανοποιηθούν όλοι οι συνάδελφοι που δήλωσαν,πρέπει ο χρόνος να είναι απαράβατα αμετάκλητος,ούτως ώστε να μην υπάρξει το κενό που δημιουργήθηκε την προηγούμενη φορά.

Γιώργος Περράκης: Κύριε Πρόεδρε, σε τρία σημεία θέλω να αναφερθώ. Τα δύο ευχάριστα και το τρίτο γκρίνια. Το πρώτο ευχάριστο ζήτημα είναι ας μου επιτρέψουν οι συνάδελφοι να κάνω μια διαπίστωση σαν μέλος και του Προεδρείου, ότι αίσθησή μου και εκτίμησή μου είναι ότι όλοι οι συνάδελφοι βουλευτές καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες. Δουλεύουμε όλοι, μέσα στη Βουλή, έξω από τη Βουλή στο χωριό και στη γειτονιά. Αυτή την αίσθηση μπορεί να 'χει κανείς που κάνει παρέα μαζί μας και κουβεντιάζει και αυτή είναι η προσωπική μου πεποίθηση. Βέβαια,ίσως είναι πάρα πολύ άδικο να κρίνεται το έργο του βουλευτή, των βουλευτών και της Βουλής σαν σύνολο,επειδή έτυχε να πάρει η Τηλεόραση κάποια ώρα και να είναι πέντε άνθρωποι μέσα- που καλώς είναι εκείνη την ώρα πέντε,

χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εγκαταλείπουμε τη Βουλή.

./.

'Ενα δεύτερο ζήτημα που θέλω να πω και για το οποίο είμαι αισιόδοξος είναι αυτό που αναφερθήκατε και σεις, το ζήτημα των ευρωεκλογών. Είναι πεποίθησή μου και θέλω να το πω φωναχτά γιατί το πιστεύω, ότι έχουμε δυνατότητες να προσθέσουμε πόντους στο 40% που είχαμε πάρει. Κι είναι σωστή η θέση ότι για μας δεν έχουν ιδιαίτερη σημασία. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως δεν μπορούμε να προσθέσουμε πόντους και πρέπει να τους προσθέσουμε. Και αυτό πρέπει να ξεκαθαριστεί ώστε να μην υπάρχουν αμφιβολίες από φίλους, αντίπαλους και από τον Τύπο: "Εέρεις, θα χάσουμε, θα πάμε κάτω , θα πάμε πάνω". Πιστεύω ακράδαντα ότι μπορούμε να προσθέσουμε πόντους στο 40%. Και ένα τρίτο ζήτημα, που είναι ζήτημα γκρίνιας, είναι ότι υπάρχουν θέματα που δεν χρειάζονται οικονομικές δαπάνες, οικονομικές θυσίες. Και θέλω να κάνω μία παρένθεση σ'αυτό και να πω ότι η Ελλάδα, δυστυχώς κάμποσες χιλιετίες τώρα είναι χώρα φτωχή. Και κανείς 'Ελληνας δεν πίστευε δεν του το είπαμε κιόλας πως θα 'ρθει το ΠΑΣΟΚ και σε κάμποσους μήνες, κάμποσα χρόνια, θα την κάνει χώρα πλούσια. Πίστεψε βέβαια πως η πίττα θα μοιραστεί δικαιότερα και σ'αυτό βέβαια έχουμε μια ευθύνη όσο είναι δυνατόν να την / μοιράζουμε καλύτερα. Αυτά λοιπόν τα συγχωρεί ο 'Ελληνας, κι ο διανοούμενος κι ο αναλφάβητος, όταν γνωρίζει ότι η Γερμανία που μας πήρε 500.000 ανθρώπους να δουλέψουν εκεί, αυτή τη στιγμή έχει προβλήματα οικονομικά, Το κατανοεί και ο πολύ μορφωμένος άνθρωπος και ο αναλφάβητος άνθρωπος. Αν είμαστε έντιμοι στην οικονομική μας πολιτική και σωστοί όσο γίνεται στις επιλογές μας, δεν νομίζω ότι είναι ένα ζήτημα που δεν το κατανοεί ο κόσμος. 'Ενα πράγμα, όμως, κ.Πρόεδρε, δεν κατανοεί ο κόσμος.

Δεν χρειάζονται χρήματα, δεν χρειάζονται πλούτο. Δεν το συναρτώ με τις εκλογές καθόλου. Το συναρτώ με το γεγονός ότι έχουμε συμπληρώσει διετία. Κι από την ώρα που συμπληρώσαμε διετία δεν μπορεί ο κόσμος να περιμένει άλλο για να του πεις: επιτρέπεται να βάψεις αυτό το έδρανο, ή, δεν επιτρέπεται να το βάψεις. Δεν θέλω να κατονομάσω. Νομίζω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών είχε μαζέψει τέτοια στοιχεία,

./.

τα 'χει και κωδικοποιημένα μου φαίνεται. Αυτά δεν δικαιολογούνται, ούτε από το λαό, ούτε από μας, ούτε από κανένα. Δεν μπορεί να υπάρξει δικαιολογία πώς ένα ζήτημα που επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται, πρέπει πόσο ν το κοσκινίσουμε. 'Εξη μήνες; τέσσερα/εξάμηνα, πέντε εξάμηνα; Πού θα πάει αυτό το πράγμα; Να μην βραδύνουμε αδικαιολόγητα. Και ήθελα να πω, νομίζω πως δεν είναι μόνο προσωπική μου αντίληψη - ότι αυτά τα πράγματα πρέπει να μαζευτούνε και καθόλου να μη συναρτηθούνε με τις ευρωεκλογές. Αλλά δεν έχουμε άλλο χρόνο για να περιμένουμε. Ευχαριστώ.

Διαμαντίδης: Κύριε Πρόεδρε, σ'όλα αυτά τα πολλά χρόνια που ο λαός μου κάνει την τιμή να με στέλνει στην αίθουσα αυτή, πίστευα και πιστεύω ότι βασική προϋπόθεση για την επιτυχία ενός κόμματος είναι η επαφή του βουλευτή με το λαό. Αυτή την τακτική τουλάχιστον εγώ, αλλά και οι συνάδελφοί μου όλοι την ακολουθούσαμε και την ακολουθούμε. 'Οχι βέβαια τώρα, όσο πρέπει. Και υπάρχουν οι λόγοι οι οποίοι μας αναγκάζουν να είμαστε πιο επιφυλακτικοί τώρα στις επαφές μας με τον κόσμο. Υπάρχουν προβλήματα στα οποία δεν μπορούμε να δώσουμε καμμιά λύση. Δεν μπορούμε να εξυπηρετήσουμε κανέναν στην περιοχή μας και αναγκαζόμαστε πολλές φορές, να αποφεύγουμε την επαφή με τον κόσμο. Επίσης, πίστευα και πιστεύω, ότι ο βουλευτής έχει υποχρέωση να παρακολουθεί το έργο της Κυβέρνησης, να ακούει την κοινή γνώμη, να μεταφέρει τα αισθήματα και τις γνώμες του λαού στην Κυβέρνηση, αλλά συγχρόνως να παρακολουθεί και να ελέγχει, κατά το μέτρο του δυνατού, την Κυβέρνηση. Να προσπαθεί μ'άλλα λόγια, να την προφυλάξει από ορισμένα λάθη που είναι ανθρώπινα. Και τα λάθη αυτά να τα μεταφέρει στην ηγεσία. Υπό την έννοια αυτή, και με την πείρα να μου επιτρέψετε να πω - τη μεγάλη που έχω στη ζωή αλλά και στην αίθουσα αυτή, έχουν υποπέσει ορισμένα πράγματα, ορισμένα λάθη, στην αντίληψή μου που μπορούν να διορθωθούν.

(Ο κ.Διαμαντίδης ζήτησε να έχει μια προσωπική συνάντηση με τον Πρωθυπουργό).

./.

ΡΕΠΠΑΣ: Θά 'θελα να θίξω ορισμένα ζητήματα, λαμβάνοντας υπόψη βέβαια το κυνήγι του χρόνου, άς μου συγχωρεθούν τα όποια κενά μου παρουσιαστούν στην ομιλία μου.

Αρχίζω από τη διαπίστωση που κάνατε τελευταία, ότι υπάρχει πράγματι το τελευταίο καιρό μια συσπείρωση στη βάση της Δεξιάς. Αυτό είναι κάτι καινούργιο στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Πιστεύω πως απ' την πλευρά μας, πρέπει σαν απάντηση να υπάρξει ανασύνταξη των δυνάμεών μας κύρια - πέρα απ' το κυβερνητικό έργο - στον κοινοβουλευτικό τομέα πάλης και στον εξωκοινοβουλευτικό τομέα πάλης. Αυτό σημαίνει πως τόσο οι βουλευτές όσο και οι οργανώσεις μας, τα συνδικάτα, οι άνθρωποί μας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και πάει λέγοντας, δεν πρέπει να είναι τα δεκανίκια στήριξης του κυβερνητικού λόγου μόνον, αλλά να έχουν το ιδιαίτερο εκείνο νεύρο που πρέπει να έχουν, για να κάνουν αυτό το έργο πειστικό, για να το κατοχυρώνουν μέσα στις λαϊκές δυνάμεις. Γιατί σήμερα, με τη συσπείρωση που υπάρχει στη βάση της Δεξιάς - όπως είπα και πριν - φοβάμαι πως σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, τον τόνο στα πολιτικά πράγματα δίνει πρώτα και κύρια η ενεργότητα αυτή των μελών της Ν.Δ., εν πάσει περιπτώσει των ανθρώπων της Δεξιάς. Υπάρχει το φαινόμενο, που - και θα αναφερθώ σε ορισμένα παραδείγματα - μέτρα πάρα πολύ σημαντικά που 'χει πάρει η Κυβέρνηση σήμερα, να μην έχουν αξιολογηθεί απ' τη λαϊκή κρίση, τόσο, όσο θα 'πρεπε. Παράδειγμα, τα μέτρα για την υγεία, το Εθνικό Σύστημα Υγείας. 'Εχει περάσει στο κόσμο η αντίληψη ότι αφορούν την επαγγελματική αποκατάσταση των γιατρών και οι γιατροί αυτό περίπου πιστεύουν. Μιλήσατε για συντεχνίες πριν. Είμαστε κάπου κοντά. Αυτό πραγματικά είναι. Για τις εταιρίες κατασκευής τεχνικών έργων, ολόκληρη μάχη έγινε, γιατί πιστεύουν οι τεχνικοί πως αφορά αυτούς, το νομοσχέδιο. Να ένα πιο πρόσφατο παράδειγμα: Το θέμα της ενοποίησης των Σωμάτων

./.

Ασφαλείας. Αφορά μόνο τα Σώματα Ασφαλείας; Δεν αφορά την καλύτερη αστυνόμευση που την θέλει ολόκληρος ο ελληνικός λαός; Δεν πρέπει εμείς, δηλαδή, στον ελληνικό λαό, με τη δική μας αυτόνομη παρουσία σαν βουλευτές, πέρα απ'το κυβερνητικό έργο, οι οργανώσεις οι δικές μας οι χώροι που ελέγχουμε και καθοδηγούμε εμείς, να πείσουν τον ελληνικό λαό πως είναι δικά του ζητήματα αυτά, που καλυτερεύουν τη ζωή του, πως πρέπει ν'αγωνιστεί για να ελέγξει τους γιατρούς και όλες αυτές τις συντεχνίες που πιθανόν προβάλλουν κάποια εμπόδια στην άσκηση αυτού του κυβερνητικού έργου; Μ'άλλα λόγια προτείνω να υπάρξει και ενόψει συνέδριου, νομίζω πως αυτό είναι ιδιαίτερα επίκαιρο τώρα μία μελέτη, μία προσεκτική συγκεκριμενοποιημένη πολιτική για τους άλλους αυτούς χώρους, πέρα απ'τον κυβερνητικό χώρο. Για τους βουλευτές μας και για τα στελέχη μας έξω από το κοινοβούλιο, και το έργο που επιτελούν. Γιατί δίνεται η εντύπωση πως υπάρχουν παράλληλες πορείες από τους επιμέρους αυτούς χώρους, και ότι οι πορείες αυτές, πολλές φορές, δεν συναντιούνται κάπου. Και με την ευκαιρία, νοιώθω την ανάγκη, και ας μου συγχωρεθεί, να εκφράσω τις ευχαριστίες στους συναδέλφους που είναι στην Κυβέρνηση, για το μόχθο τους στο κυβερνητικό έργο. Για το Συνέδριο του Κόμματος πιστεύω πως δεν είναι ζήτημα μόνο του Κόμματος, πρέπει να αποτελέσει μεγάλο καθοριστικό ζήτημα για ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να επιβεβαιώσουμε μεν τις αρχές μας αλλά να μη μιλάμε πια με τη γλώσσα του 25% ή του 13%, αλλά με τη γλώσσα του 48%, με τη γλώσσα της πλειοψηφίας. Η οργάνωσή μας να ασχοληθεί με τα ζητήματα της Ελληνικής κοινωνίας, να εμπεδώσει παραπέρα αυτό το κυβερνητικό έργο, να υπάρξει μια ιδιαίτερη επεξεργασία, ιδιαίτερα της Εθνικής Λαϊκής Ενότητας που έχει αποδειχθεί επιτυχημένη. Μιά αναβάθμισή της ίσως. Να δοθούν κάποιες προτεραιότητες, ίσως, στην ισότιμη συμμαχία που απαρτίζει αυτό το κοινωνικό μπλόκ των δυνάμεων της Αλλαγής, όπως

./.

λέμε, γιατί πιστεύω πως σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά είναι κρίσιμο να έχουμε λόγο για το τι γίνεται σήμερα στη πατρίδα μας όσο γίνεται περισσότερο. Και όσο γίνεται περισσότερα να είναι τα υποκείμενα άσκησης αυτής της πολιτικής. Όχι μόνο τα μέλη της Κυβέρνησης, γιατί μόνο έτσι θα είναι και πιο επιτυχημένη, πιστεύω, η πολιτική μας. Προτείνω δε, πιο συγκεκριμένα για την Κοινοβουλευτική Ομάδα, να υπάρξει μια σύγκληση ειδική, ένα διήμερο, ή μια ολοήμερη σύγκληση που θα ασχοληθεί με τις θέσεις του Κόμματος ενόψει του Συνεδρίου.

Για το θέμα των ευρωεκλογών πιστεύω πως δεν είναι νωρίς να πούμε όσο γίνεται πιό σύντομα πώς είναι αναγκαίο, περα από την ουσία των θέσεών μας, να είμαστε εμείς που θα δώσουμε τον τόνο στο κλίμα, κάτω από το οποίο θα γίνουν αυτές οι εκλογές. Να δημιουργήσουμε εμείς στον κόσμό μέσα, τις εντυπώσεις που πρέπει νά χει για το τι ψηφίζει, για το τι σημασία θα έχει το αποτέλεσμα των εκλογών για την παραπέρα πορεία αυτής της χώρας. Να μην υπάρχουν ψευδαισθήσεις. Η Δεξιά βέβαια θα μας κάνει μια αντιπολίτευση " εφ' όλης της ύλης".

Εμείς θα αποδεχθούμε την πρόκληση, αλλά πρέπει πάντα με την πολιτική μας- και είναι ζήτημα φόρμας, και πως θα την ασκήσουμε - να παραπέμπουμε τη λαϊκή συνείδηση στο 41% και όχι στο 48%, και εν πάση περιπτώσει να πείσουμε το λαό, αλλά έγκαιρα, ότι οι εκλογές αυτές γίνονται για την Ευρωβουλή και δεν είναι εθνικές εκλογές.

Για τα εθνικά ζητήματα, πιστεύω πως είναι αναγκαίο για λόγους επιβεβαίωσης και προς τα έξω της συνοχής, που υπάρχει σε μεγάλο βαθμό ασφαλώς στο εσωτερικό μας μέτωπο, να υπάρξει ένα ειδικό πρόγραμμα, αφού για το Κυπριακό υπάρχουν συγκεκριμένες και αναλυτικές θέσεις για τη λύση αυτού του προβλήματος. Αλλά και για τ' άλλα ζητήματα, ένα ειδικό πρόγραμμα που θα βοηθήσει - μικτές επιτροπές από βουλευτές

./.

όλων των κομμάτων, στελέχη, αν θέλετε, όλων των κομμάτων, εντός και εκτός Βουλής, να επισκεφθούν άλλες χώρες, ιδιαίτερα τις ΗΠΑ ενόψει εκλογών που επίκεινται εκεί, ώστε και προς τα έξω να φανεί ότι ο εσωτερικός παράγοντας είναι αρραγής και, άν θέλετε, να δημιουργήσουμε σ'εκείνες τις χώρες το κλίμα που πρέπει να δημιουργηθεί για να διευκολυνθούν περισσότερο οι χειρισμοί που κάνετε εσείς, σε επίπεδο Κορυφής.

ΧΑΤΖΗΝΑΚΗΣ: Η Δεξιά, μετά τις εκλογές του 81 πέρασε μια περίοδο σύγχυσης. Στη συνέχεια ανασυντάχτηκε και επιχείρησε να κινήσει τη πολιτική της πάνω σε μια σειρά παραμέτρους. Δεν θ'αναφερθώ στην επιμέρους τακτική της . Σήμερα θάθελα να θίξω ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται περιοδικά και που έχει σχέση και με το Κίνημα και με την Κοινοβουλευτική Ομάδα. Οι μηχανισμοί της Δεξιάς κυριολεκτικά υφαίνουν στο παρασκήνιο συνωμοσίες συνωμοσιών και ίντριγκες - ιντρίγκων. Ψάχνουν και ανακαλύπτουν ομάδες και τάσεις, ροπές και αντιθέσεις μέσα στο Κίνημα. Μέσα δε από πρωτοσέλιδους τίτλους των δεξιών εφημερίδων επιχειρούν να στοχεύσουν πρώτα στην υπονόμευση της ενότητας της Κ.Ο. , δεύτερο στη δημιουργία από τη πλευρά του λαού μας της αίσθησης ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι το αρραγές και ενιαίο μέτωπο που ξέραμε ίσαμε τώρα, αλλά μια αλληλουποβλεπόμενη σύναξη ανθρώπων που ανταγωνίζονται.

Παίρνω αφορμή από το τελευταίο δημοσίευμα της εφημερίδας "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ", γνωστής από τις ακροδεξιές τάσεις της, που κατά τη γνώμη μου θερμαίνουν φασιστικές ροπές. Θάθελα να σας διαβεβαιώσω ότι δεν είναι ο υποκειμενισμός το στοιχείο που καθόρισε αυτή μου την παρέμβαση γιατί δεν με ενδιαφέρει τι θα γράψουν για μένα, αν και κατά περιοδικά διαστήματα γράψανε ,πότε ότι ανήκω στην ομάδα Παναγούλη ή πότε ότι ανήκω στην τάδε ή ότι είμαι δυσαρεστημένος. Το Κίνημα και εσείς ξέρετε ποιός είναι ο καθένας από μας και τι κάνει εδώ μέσα.

Θάθελα επίσης να καταθέσω την άποψή μου ότι δεν πιστεύω ότι πρέπει να έχουμε απολογητική στάση απέναντι στη Δεξιά. Ότι δεν θα πρέπει να διαψεύδουμε , ότι δεν θα πρέπει, σε καμιά περίπτωση, ν'ανοίγουμε τέτοιας ποιότητας διάλογο μαζί τους.

./.

Από την άλλη, όμως, υπάρχει το αντικειμενικό γεγονός ότι διαμορφώνεται στην κοινή γνώμη ένα κλίμα συνολικότερο. Πώς αμυνόμαστε εμείς σαν μονάδες, αλλά πολύ περισσότερο σαν κίνημα και σαν κυβέρνηση, και σαν Κοινοβουλευτική Ομάδα, απέναντι σ'αυτές τις προβοκατόρικες ενέργειες;

Σας θέτω το πρόβλημα και ζητώ τη δική σας παρέμβαση και τη δική σας κάλυψη. Εγώ, από τη δική μου τη πλευρά, πιστεύω ότι διερμηνεύω τη προβληματική και την αγανάκτηση πολλών συντρόφων. Μια δική σας παρέμβαση - και τουλάχιστον από τη πλευρά μου σας εξουσιοδοτώ οποιαδήποτε ενέργεια να κάνετε που θα μπορούσε να βοηθήσει στο σπάσιμο αυτής της αντίληψης, γιατί τα τηλεφωνήματα που γίνονται καθημερινά σε όλους μας κάθε φορά που θα γραφτεί ένα όνομα στις εφημερίδες είναι κυριολεκτικά βροχή.

Υπάρχει ένα πρόβλημα επιτάχυνσης του ρυθμού της Αλλαγής. Αυτή η επιτάχυνση συνδέεται, κατά την αντίληψή μου, μ'ένα καίριο πρόβλημα. Της δημιουργίας της υποδομής, που απαιτείται στους νέους θεσμούς για να περπατήσουν αυτοί οι θεσμοί, να στεριώσουν και να προωθήσουν ένα δομικό μετασχηματισμό. Η υποδομή αυτή δεν υπάρχει. Παραδειγματικά αναφέρω την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην οποία αυτή τη στιγμή αναθέτουμε μια σειρά τρομακτικά προβλήματα και ευθύνες και το Συνεταιριστικό και Εργατικό Κίνημα που επίσης επωμίζεται να σηκώσει μια από τις σημαίες αυτής της πορείας. Δεν έχουμε όμως δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, δηλαδή υποδομή τεχνική, υποδομή στελεχών. Έχουμε διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο και "πετάμε το μπαλλάκι" στην κυριολεξία του όρου, στο Εργατικό Κίνημα ή στην Αυτοδιοίκηση, στο Λαό δηλαδή, να πραγματοποιήσει εκείνος την Αλλαγή. Χωρίς την

./.

αναγκαία βοήθεια, χωρίς την δημιουργία της απαραίτητης υποδομής, θα περπατάει και η Αυτοδιοίκηση και το γενικότερο μαζικό κίνημα με δεκανίκια και η πορεία θα βραδυπορεί. Γι'αυτό επιβάλλεται με κάθε τρόπο να δώσουμε όλες τις δυνατότητες, σταδιακά, ώστε να επιταχυνθεί αυτός ο ρυθμός.

Και μια τελευταία παρατήρηση. Δώστε μια εντολή, κύριε Πρόεδρε, σ'όλόκληρο τον κρατικό μηχανισμό. Υπάρχουν προβλήματα που απαιτούν λύσεις "Γόρδιου δεσμού", που απαιτούν άμεσες παρεμβάσεις. Δεν μπορεί να χρονίζει ένα πρόβλημα γιατί περνάει μέσα στη διαδικασία της γραφειοκρατίας. Μια άμεση παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα ή του υπουργού λύνει τα προβλήματα και δίνει και στο κόσμο την αίσθηση ότι η εξουσία σήμερα βρίσκεται ακριβώς σ'αυτή τη Κυβέρνηση, σ'αυτό το Κίνημα.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣ: Κατ'αρχήν θέλω να πω ότι είναι ανάξιες για κάθε διάψευση οι φαντασιώσεις της εφημερίδας "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ", μιας εφημερίδας που υπηρετεί ολοκληρωτικές νοοτροπίες. Θέλω επίσης να πω ότι κάτι πρέπει επιτέλους να γίνει για να πάρει ένα τέλος αυτή η ασυδοσία, η λασπολογία του Τύπου της Δεξιάς που αποτελεί νάρκη στα θεμέλια του δημοκρατικού μας καθεστώτος.

Θέλω,στη συνέχεια, να εκθέσω τις απόψεις μου γύρω από ορισμένα ζητήματα. Πρώτα, μια γενική παρατήρηση. Ας μου επιτραπεί να πω, αλλά νομίζω ότι κοντεύουμε να μεταβληθούμε σε μια κυβέρνηση ρουτίνας. Δεν ξέρω, αλλά κάτι μας λείπει. Ίσως η αλαζονεία της εξουσίας, ίσως η έλλειψη νεύρου και συντονισμού στη δράση μας, έχουν δημιουργήσει ένα μπέρδεμα και μια αναποτελεσματικότητα στο κυβερνητικό μας έργο. Κάτω απ'αυτές τις συνθήκες, η Δεξιά προσπαθεί να περάσει ιδεολογικά ένα κλίμα απογοήτευσης, απαισιοδοξίας και απάθειας στο Λαό μας. Πρέπει να ταρακουνήσουμε τα λιμνάζοντα νερά, με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων που άμεσα αγγίζουν τη ζωή του λαού μας. Τέτοια μέτρα μπορεί π.χ. να

./.

να είναι: Η άμεση εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Υγείας, η άμεση αύξηση των κονδυλίων και η καλύτερη οργάνωση για την αντιμετώπιση του πιο αιχμηρού προβλήματος της εποχής μας, της ανεργίας, η δραστική παρέμβασή μας για την συγκράτηση των τιμών καταναλωτή, η ουσιαστικότερη βοήθειά μας προς τους μεσαίους και η δυναμική παρέμβασή μας για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του νέφους και του κυκλοφοριακού της Αθήνας. Εξάλλου, ή άποψή μου είναι πως στη Βουλή θα πρέπει να προωθήσουμε μόνον νομοσχέδια θεσμικά από δω και μπρός και άλλα μείζονος σημασίας που αγγίζουν σημαντικά τμήματα του πληθυσμού της χώρας.

./.

Και τώρα πολύ λίγα λόγια για δύο ζητήματα που ορθώνονται μπροστά μας: Πρώτα, οι ευρωεκλογές. Για μας οι ευρωεκλογές δεν πρέπει να αποτελούν δίλλημμα αλλά την σκληρή πραγματικότητα που συμπυκνώνεται στο καταλυτικό ερώτημα. Θα συνεχιστεί η πορεία προς την Αλλαγή ή θα ξανάρθει η Δεξιά στην εξουσία; Με βάση αυτό το γεγονός πρέπει να προσδιοριστεί η εκλογική τακτική του Κινήματος στις ευρωεκλογές καθώς αυτές είναι βαρύνουσας πολιτικής σημασίας μιας και η έκβασή τους θα σημαδέψει τις κατοπινές εξελίξεις της χώρας μας. Το δεύτερο θέμα είναι το επικείμενο Συνέδριο του Κινήματός μας. Πρέπει να αποτελέσει κατά την άποψή μου την τομή και την αφετηρία μιας νέας οργανωτικής πολιτικής που θα στηρίζεται στην ιδεολογικοπολιτική θέση πως η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ καθορίζει την τακτική της όχι με βάση το δικό της είναι, αλλά με βάση το κοινωνικό είναι. Αυτό σημαίνει πως η οργάνωση δεν αποτελεί μια πεφωτισμένη πρωτοπορία, αλλά ζει και δρα μέσα και όχι έξω και πάνω από το λαό. Στην πράξη αυτό ισοδυναμεί με το χτύπημα των φαινομένων ενός αριστερίστικου κομματαρχισμού που επικρατεί σε πολλά μέλη και στελέχη μας που βλέπουν την οργάνωση σαν μέσον μόνο προσωπικής ανέλιξης και προώθησης προσωπικών φιλοδοξιών και συμφερόντων. Η νέα αυτή πνοή για την οργανωτική μας πολιτική μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία μιας σχολής κομματικών στελεχών και με τον σαφή προσδιορισμό των ρόλων μας σαν Κίνημα, σαν Κυβέρνηση, σαν Κοινοβουλευτική Ομάδα, ποιές είναι οι αρμοδιότητές μας, μέχρι πού φθάνουν αυτές για να μην έχουμε έτσι συγχύσεις, αλληλοεπικαλύψεις και δυσλειτουργίες μεταξύ μας. Αυτές οι λίγες κουβέντες αποτελούν, ώριμες και θαρραλέες απόψεις ενός ανθρώπου που είναι στρατευμένος στη μεγάλη υπόθεση της Αλλαγής, αλλά και ταυτόχρονα που πιστεύει ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου, σαν ηγετική,

./.

καταλυτική φυσιογνωμία που είναι, πρέπει να πάρει όλες εκείνες τις πρωτοβουλίες για μια νέα ώθηση στις προοπτικές του Σοσιαλιστικού Κινήματος της πατρίδας μας.

Μάντζαρης: Θα αναφερθώ σε τέσσερα πραγματικά περιστατικά μόνον, από τα οποία νομίζω ότι μπορούν να βγουν χρήσιμα συμπεράσματα και θα κάνω στο τέλος και μια προσωπική εκτίμηση, χωρίς να διεκδικώ το αλάθητο.

Περιστατικό πρώτο: Γίνονται εκλογές στο Δικηγορικό Σύλλογο Τρικάλων. Ο σ.Αλεξιάδης όσο και γω είμαστε δικηγόροι και θεωρούμεθα κάπως επιτυχημένοι στο επάγγελμά μας. Για την υποψηφιότητα του Προέδρου δεν ερωτήθηκαμε ούτε ο σ.Αλεξιάδης, ούτε εγώ. 'Οχι ν'ασκήσουμε μια κάποια επιρροή, διότι δεν μπορούμε ν'ασκήσουμε επιρροή, στη Νομαρχιακή, αφού δεν έχουμε ούτε ψήφο, αλλά τουλάχιστον να ακουστεί η γνώμη μας. Υπεδείχθη κάποιος συνάδελφος δικηγόρος, δεν θέλω να πω ότι δεν ήταν καλή η επιλογή, κατά την γνώμη μου όμως, δεν ήταν η καλύτερη δυνατή.

Περιστατικό δεύτερο: Γίνονται τα εγκαίνια του πρώτου Κέντρου Υγείας στη Φαρκαδώνα. Προσφωνεί ο κ.Νομάρχης τον σεβασμιώτατο, τον παριστάμενο υπουργό, τους δημάρχους, τους άλλους νομάρχες, τους παριστάμενους βουλευτάς δεν τους προσφωνεί. Ακολουθεί ο δήμαρχος μιας μικρής πόλεως. Παίρνει το λόγο ο υφυπουργός Υγείας ο αγαπητός μου κ.Γιάννης Φλώρος, φίλτατος και φίλος μου. Η ιδία παράλειψη. Του λέει ο σ. Αλεξιάδης, όταν τελείωσε: "Βρε Γιάννη, ούτε εσύ που είσαι κοινοβουλευτικός, επί τέλους"; "Με συγχωρείτε, έκανα λάθος, ήταν παράλειψη κλπ...". Προσωπική μου εκτίμηση: Νομίζω ότι είχε δημιουργηθεί τέτοια εντύπωση από την παράλειψη των προηγουμένων ομιλητών ώστε δεν επρόκειτο, μάλλον, περί λάθους.

./.

Αναφέρομαι σε σειρά περιστατικών χωρίς καμμία κρίση. Το τρίτο περιστατικό από το οποίο νομίζω μπορεί να βγει κάποια ουσία επί του τρόπου λειτουργίας μας. Έχω ενάμισυ χρόνο να επισκεφθώ τον Νομάρχη Τρικάλων. Δεν πηγαίνω.

Περιστατικό τέταρτο: Υπάρχει ένα θέμα μεγάλο στο νομό μας για το οποίο πιστεύω πως έχω κάπως εργαστεί και έχω απευθυνθεί στον Υπουργό Ενέργειας, καθώς και στον Υπουργό Συντονισμού. Πριν από τρισήμισυ μήνες είχα ένα μεγάλο ατύχημα. Υπεβλήθην σε εγχείριση ανοιχτής καρδιάς. Όταν επέστρεψα παίρνω ένα τηλέφωνο τον σ. Υπουργό Ενέργειας, που βρίσκεται το θέμα. κλπ. Έχει γίνει και μια μελέτη, μου, λέει, προχωρεί κλπ. Αφού συνήλθα καλά τον επισκέφθηκα και του λέω: Μήπως μπορώ να λάβω γνώση της μελέτης αυτής δεδομένου ότι είμαι βουλευτής του νομού, να κατατοπιστώ επί του θέματος; Δεν μου την έδωσε, αλλά μου είπε, έχω κάνει ένα έγγραφο από το οποίο μπορείτε να λάβετε γνώση μόνο αυτές τις σελίδες κλπ. Στη συνέχεια πήγα στο σ. Υπουργό Δημοσίων Έργων, ο οποίος πράγματι μου έδωσε τη μελέτη, γιατί είχα μείνει με την εντύπωση, εκ των όσων μου είπε ο Υπουργός Ενέργειας ότι δεν υπάρχει μελέτη. Αλλά μου έδωσε τη μελέτη και μου είπε μάλιστα ότι πρέπει να λαμβάνουν γνώση και οι κάτοικοι διότι είναι ένα τεράστιο θέμα το οποίο ενδιαφέρει το Νομό και τη Θεσσαλία ολόκληρη. Όταν εμείς οι βουλευταί δεν μπορούμε να λάβουμε γνώση, κ.Πρόεδρε, ορισμένων στοιχείων πώς είναι δυνατόν να ομιλούμε περί "λαϊκής συμμετοχής", περί συμμετοχής της βάσης κλπ; Θα ήθελα να τελειώσω με την προσωπική μου εκτίμηση. Είπαμε ότι υπάρχει πράγματι μια συσπείρωση της Δεξιάς στη βάση, ενώ υπήρχε διάλυση στην κορυφή και υπάρχει διάλυση στην ηγεσία. Θα ήθελα, μ'όλο το σεβασμό, χωρίς να διεκδικώ το αλάθητο να επισημάνω το γεγονός ότι φοβούμαι ότι το ακριβώς αντίστροφο συμβαίνει σε μας. Ενώ η ηγεσία μας είναι δυναμική, αδιαμφισβήτητη και αδιαφιλονίκητη, πολύ φοβάμαι, ότι υπάρχει μια κάποια ένταση στη βάση μεταξύ Νομαρχιακών, βουλευτών, Νομαρχών κλπ.

./.

Τα πραγματικά περιστατικά τα οποία ανέφερα κατά την εκτίμησή μου αποδεικνύουν ότι υπάρχει μια κάποια ένταση. Είναι ένα πράγμα το οποίο νομίζω ότι είναι αρκετά βλαβερό και έχω τη γνώμη ότι θα πρέπει να λάβουμε μέτρα να διορθωθεί.

ΒΑΛΒΗΣ: Μετά από τις σοφές συστάσεις που δώσατε στην Κ.Ο. θα ήθελα να κάνω ορισμένες πρακτικές παρατηρήσεις και προτάσεις. Η μία αφορά τη παρουσία μας τόσο μέσα στην αίθουσα όσο και στις περιοχές μας που πραγματικά πρέπει να θυμηθούμε εκείνο το αρχαίο "και τούτο ποιείν κακείνο μη αφιέναι". Είχα κάνει μια πρόταση - εισήγηση στο Προεδρείο, η οποία δεν περπάτησε και που νομίζω είναι επίκαιρο να την βάλω ξανά. Γιατί πιστεύω ότι η παρουσία μας στις περιοχές μας είναι φοβερά αποτελεσματική και επειδη είναι αδύνατον, τουλάχιστον για τη δική μου περιοχή, μ'ένα Σαββατοκύριακο, λόγω της ακτοπλοΐας να επισκεφθούμε τα 24 νησιά, πέρα από τα κεντρικά νησιά, Σύρο, Νάξο, Πάρο, Σαντορίνη - Μύκονο που έχουν αεροπλάνο, όλα τα άλλα νησιά είναι δυσπρόσιτα. Και βέβαια κάτι ανάλογο θα συμβαίνει και στις άλλες περιοχές, των συναδέλφων, Πρότεινα 20 βουλευτές, κατά μήνα, μία εβδομάδα να παίρνουν άδεια και με έλεγχο του Κόμματος τη βδομάδα αυτή να την αφιερώνων σε μια μικρή περιοδεία. Εμείς θα μπορούσαμε με τον συνάδελφό μου τον Νίκο Λεβογιάννη, εγώ σε μερικά νησιά, ο συνάδελφός μου εκ περιτροπής σε μερικά νησιά και ούτω καθ'εξής. Δεν χάλασε ο κόσμος άν 20 βουλευτές μια βδομάδα λείψουν από τη Βουλή.

Ένα δεύτερο θέμα είναι η εμφάνισή μας στην αίθουσα από την τηλεόραση. Το έχουν επισημάνει και κοινοβουλευτικοί άνδρες με μεγάλη εμβέλεια όπως ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος σαν κίνδυνο για

./.

τον κοινοβουλευτισμό. Η τηλεόραση δείχνει πολλές φορές άδεια την αίθουσα. Είναι γνωστό όμως ότι οι βουλευτές δεν δουλεύουν μόνο μέσα στην αίθουσα. Υπάρχουν Κοινοβουλευτικές επιτροπές. Ποιός τους έδειξε ποτέ εκεί; Είχα προτείνει να γίνει ένα ρεπορτάζ από την τηλεόραση, την ώρα που φεύγουμε 2,3 το πρωΐ, να έρθει κάποιος από την ΕΡΤ να πάρει μια συνέντευξη τυχαία από οποιοδήποτε συνάδελφο οποιουδήποτε κόμματος, να του μιλήσει για την απασχόληση, να του πει πως δουλεύει ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, γιατί εμείς δεν έχουμε ενδιαφέρον να είμαστε στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, διότι εκεί είναι διάλογος μεταξύ του ελέγχοντος βουλευτή και του ελεγχόμενου υπουργού, να του πει για τις επιτροπές, για την νομοθετική εργασία, να μιλήσει για τους ΚΤΕ να καταλάβει ο κόσμος, για όλο τον τομέα δραστηριότητας των βουλευτών και εν πάση περιπτώσει κάπου πρέπει να προστατευθεί το κύρος του βουλευτή από όλες αυτές τις λασπολογίες για ομάδες, για διάφορα που γράφουνε, για υψηλές παροχές των βουλευτών και ένα σωρό άλλα. Και τελευταία θα ήθελα να σταθώ λίγο στο πρόβλημα των εκλογών του Δικηγορικού Συλλόγου που δυστυχώς, άν και ελπίζω εγώ ότι θα πάμε καλά, εάν δεν πάμε καλά αυτό θα έχει προεκτάσεις. Ατυχώς έχουν λεχθεί ορισμένες ατυχείς εκφράσεις για τους δικηγόρους που η Δεξιά τις ζύμωσε πολύ έντεχνα και πολύ έξυπνα. Για παρασιτικό επάγγελμα και άλλα τινά. Δεν θέλω τώρα να κάνω καταγγελίες. Θα πρέπει να είμαστε πάντα προσεκτικοί για οποιαδήποτε τάξη. Ιδίως για την τάξη των δικηγόρων που τόσα έχει προσφέρει στο βωμό της ελευθερίας, της δημοκρατίας. Αρκεί να αναφερθώ στον συμπατριώτη μου τον αείμνηστο Μανδηλαρά. Προτείνω, εάν το θεωρείτε σκόπιμο, μια προσωπική σας παρέμβαση.

./.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Δυο-τρία προβληματα κύριε Πρόεδρε. Παίρνω αφορμή από την ιδιαίτερη πατρίδα μου, αλλά νομίζω είναι γενικότερο το θέμα. Μεταφέρω την εμπειρία μου από πρόσφατη περιοδεία ότι υπάρχει ένα καλό κλίμα και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι για πρώτη φορά έχουν στραφεί στην επαρχία, την Ναυπακτία την κατ'εξοχή προβληματική, τα φώτα του ενδιαφέροντος της Πολιτείας, με την μορφή δρόμων που δεν είχαμε, ύδρευσης και άλλων. Όμως αυτό το κλίμα τραυματίζεται καθημερινά από δύο-τρία πράγματα που είναι σημαντικά. Το ένα είναι το συγκοινωνιακό. Είναι απαράδεκτες οι συνθήκες της συγκοινωνίας που επικρατούν. Μπορώ να σας πω ότι όχι μόνον δεν βελτιώθηκαν αλλά έχουμε υποβάθμιση των συγκοινωνιών.

Το ξέρει ο κ. Υπουργός γιατί ήρθε κοντά μας το καλοκαίρι και του το έθεσαν και είπε ότι θα αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα με νομοσχέδιο που θα έρθει. Είναι ανάγκη να αντιμετωπιστεί το ταχύτερο.

Επίσης επισημαίνω και την κατάσταση αυτών των "καρναβάλων" που κάνουν τις συγκοινωνίες σ'αυτές τις περιοχές, που προχθές είχαμε στην πατρίδα μου ατύχημα με δύο νεκρούς και 5-6 τραυματίες. Δεν υπάρχει έλεγχος.

./.

Πρέπει να προσεχθούν, έτσι μου 'χουν πει αυτοκινητιστές που έχουν εμπειρία. Το δεύτερο θέμα είναι η απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στις τηλεπικοινωνίες. Υπάρχει ένα τηλέφωνο στις περισσότερες κοινότητες από το οποίο είναι αδύνατο να επικοινωνήσουν για να έρθει ένα αυτοκίνητο να τους παραλάβει, για να τους πάει σε κάποιο γιατρό. Και το τρίτο θέμα και σπουδαιότερο είναι τα αγροτικά μας ιατρεία που είναι τα περισσότερα χωρίς γιατρό. Δεν ξέρω τί συμβαίνει. Ούτε οπλίτες γιατροί δεν έρχονται.

Για τις ευρωεκλογές : Είτε το θέλουμε, είτε όχι θα είναι εφ'όλης της ύλης. 'Εχω όμως τη γνώμη ότι δεν πρέπει να μας φοβίσει το γεγονός. 'Εχουμε να αντιπαρατάξουμε ένα έργο. Και πρέπει κυρίως, επειδή από τοποθετήσεις κατά καιρούς, της Ν.Δ. στο Ευρωκοινοβούλιο υπήρξαν θέσεις οι οποίες άγγιζαν τα όρια της εθνικής προδοσίας, έχω τη γνώμη ότι αυτές οι θέσεις πρέπει να επισημανθούν, να μας δοθούν, ώστε να δείξουμε στο λαό ότι εμείς είμαστε εκείνοι οι οποίοι στο Ευρωκοινοβούλιο μπορούμε να προασπίσουμε καλύτερα τα εθνικά συμφέροντα, διότι "ιδού η εκπροσώπηση της Ν.Δ. τί θέσεις έπαιρνε." Πρέπει να καταγραφούν να μας δοθούν σαν επιχειρήματα στον αγώνα για τις ευρωεκλογές.

Καλούδης: Μας είπατε, Πρόεδρε, ότι αν οι ΗΠΑ δεν εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την αμυντική συμφωνία δεν θα μείνουμε με τα χέρια δεμένα. Για να είναι όμως πιο αποτελεσματική για τα εθνικά μας συμφέροντα ή όποια αντίδρασή μας επιλεγεί σαν πρόσφορη, είναι ανάγκη να υπάρχει υπέρ μας ένα διεθνές κλίμα, να έχουμε προωθήσει τα διεθνή μας ερείσματα. Ερωτώ και στη διακριτική σας ευχέρεια είναι να απαντήσετε ή όχι. Εκτιμάμε ότι θα έχουμε διαμορφώσει ευνοϊκώτερο απ'ότι μέχρι τώρα διεθνές κλίμα υπέρ των εθνικών μας συμφερόντων; Είπατε επίσης για το συντεχνιακό πνεύμα που αποτελεί μια φοβερή πραγματικότητα. Πλειοδοτούμε στην άποψη ότι μια σοσιαλιστική Κυβέρνηση όχι

./.

μόνον πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τις Κυβερνήσεις της Δεξιάς αλλά να εμπνέεται και να ενθαρρύνεται στα μέτρα της. Αλλά υπάρχει πράγματι αρνητικό συντεχνιακό πνεύμα. Αιτίες: Κακοί χειρισμοί, κακή πρακτική, νοοτροπία παραγοντισμού. Δύσκολο, πολύ δύσκολο. Ίσως τα εγγόνια μας ν'απαλλαγούνε. Και κάτι άλλο που το ζυμώνει επικίνδυνα το ΚΚΕ. Έχουμε κηρύξει την Εθνική Λαϊκή Ενότητα. Και η μέχρι τώρα δικαιωσή της την καθιερώνει σαν την πρώτη πολιτική μας αρχή. Αλλά, μας λένε. Μήπως έτσι παίζετε ένα ρόλο ρεφορμιστικό, κι ενώ απορρίπτετε θεωρητικά τη

./.

σοσιαλδημοκρατία, την εφαρμόζετε στην πράξη;Δεν έχουμε ξεκαθαρίσει ωρισμένα πράγματα. Καί όμως είναι διακηρυγμένες θέσεις του Κινήματος μας ότι στα πρώτα χρόνια της σοσιαλιστικής Κυβέρνησης οι ενδοταξικές αντιθέσεις και οι περιφερειακές αντιθέσεις θα χαρακτηρίζουν την πορεία μας. 'Αποψή μου, εν όψει και του συνεδρίου, ιδεολογικά να επεξεργαστούμε την αρχή της εθνικής λαϊκής ενότητας.

Τρίτο, η δραστηριοοποίηση των βουλευτών. Υπάρχουν κατά καιρούς προβλήματα με την οργάνωση. Πιστεύω όμως ότι παρά τις κάποιες πικρίες που μπορεί να έχουμε, κανένας ούτε πρέπει και ούτε θέλει, να υποβαθμίσει τη δυναμική της οργάνωσης. 'Εχει γίνει μεγάλη πρόοδος και εξαρτάται και από μάς από την πολιτική μας απήχηση και την πολιτική μας πειθώ να περάσουμε σωστά το κυβερνητικό μήνυμα. Να έχουμε καλύτερες σχέσεις. 'Ομως τα πράγματα ας τα πούμε με το όνομά τους και άς μην κρυβόμαστε. Κυριαρχεί μια αντίληψη- δεν λέω ότι υπάρχει πραγματικότητα- εγώ προσέχω τις λέξεις μου όσο μπορώ- ότι υπάρχουν ομάδες, στη δική μου αργκώ τις βαφτίζω "τσικό" και έτσι θέλουμε να κάνουμε συσχετισμούς στο ΠΑΣΟΚ για να έχουμε προωθήσεις στην κομματική ιεραρχία, στα κομματικά όργανα . Δεν ξέρω άν είμαι ευχάριστος ή όχι. Ειλικρινά, σας λέω την αλήθεια. Και μεταφέρω με κυνική ειλικρίνεια και λέξεις που κυκλοφορούν " οι παρέες γράφουν για την ιστορία του ΠΑΣΟΚ". Τι πρέπει να γίνει: Ριζικό εκκαθάρισμα. Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει ανάγκη από "τσικό" δεν έχει ανάγκη να υποθάλπτει παραγωντισμούς, ούτε να ανέχεται εκδηλώσεις που είναι κόντρα όχι σε σοσιαλιστικό ήθος, αλλά σε στοιχειώδη ευπρέπεια του μέλους του ΠΑΣΟΚ. Εν'όψει των Ευρωεκλογών είναι δύσκολη η θέση μας. Η νοοτροπία του λαού μας είναι: 'Εχω απογοητεύσεις-θα εκφράσω την πικρία μου. 'Αλλωστε, έχω περιθώρια στις εθνικές

./.

εκλογές να επανορθώσω υπέρ του ΠΑΣΟΚ την ψήφο μου και την συμμετοχή στον αγώνα. Αυτό όμως μπορεί να δημιουργήσει αρνητικό πολιτικό κλίμα.

ΣΦΥΡΙΟΥ ΚΟΣΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι. Τελείως περιληπτικά θα ήθελα και εγώ να θίξω δύο από τα σοβαρότερα θέματα που αφορούν τις επικείμενες πολιτικές εξελίξεις στον τόπο μας. Το ένα είναι το Συνέδριο του Κινήματος και το άλλο οι Ευρωεκλογές. Για το Συνέδριο θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου, να τονίσω την ανάγκη να μην παραμείνει σαν μια ενδοκομματική κορυφαία διαδικασία. Με κάθε πρόσφορο μέσο, αξιοποιώντας όλες μας τις δυνάμεις,τις κομματικές, το Τύπο ή οτιδήποτε άλλο και κυρίως την άμεση επαφή με το λαό να επιβεβαιώσουμε στον κόσμο ότι οι στρατηγικοί στόχοι του Κινήματος, η ιδεολογική πλατφόρμα , οι πολιτικοί στρατηγικοί στόχοι έχουν παραμείνει αναλλοίωτοι. Αυτό, για να αποκαταστήσουμε κάθε πιθανή φθορά. Γιατί βλέποντας κάποια τακτικά βήματα στην άσκηση της καθημερινής πολιτικής , υπάρχει στον κόσμο ένα κλίμα ότι τάχα το ΠΑΣΟΚ έχει εγκαταλείψει κάποιους στρατηγικούς του στόχους. Για να το αποκαταστήσουμε αυτό νομίζω ότι πρέπει το Συνέδριο του Κινήματος να φθάσει πλατιά στο λαό και να μη μείνει μια ενδοκομματική διαδικασία.

Σχετικά με τις Ευρωεκλογές θα ήθελα να κάνω δύο - τρείς παρατηρήσεις. Η πρώτη είναι ότι συμφωνώ και εγώ με τη διατύπωση που έχει κάνει ο Πρόεδρος στην προηγούμενη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας,πως πρέπει να ξεκινήσει ο προεκλογικός αγώνας γύρω και μετά το Συνέδριο. Αλλά θεωρώ τελείως απαράιτητο μέχρι τότε να έχουμε ετοιμάσει το οπλοστάσιό μας.

./.

Εννοώ δηλαδή τόσο τη θέση μας για την ΕΟΚ όσο και την πολιτική και τα επιτεύγματα σε τοπικό και σε πανελλήνιο επίπεδο συγκριτικά με τη Δεξιά.

Ακόμα και το έντυπο υλικό, για να μας φθάσει ο ένας ενάμισυ μήνας πρίν τις εκλογές. Το οπλοστάσιο αυτό είναι απαραίτητο να λάβει υπόψη του πως η μάχη θα γίνει- από ότι και εγώ πιστεύω- εφ'όλης της ύλης και δεν θα γίνει μόνο σε σχέση με την ΕΟΚ. Και η Δεξιά και το ΚΚΕ εκεί θα οδηγήσουν τα πράγματα. Θα προσπαθήσουν να δείξουν/προς/ το λαό αν το ΠΑΣΟΚ πέτυχε ή δεν πέτυχε στην μέχρι τώρα άσκηση της πολιτικής του. Και νομίζω ότι τελικά με τέτοιο κριτήριο θα κρίνει και ο λαός.

Σχετικά με το θέμα των Ευρωεκλογών, νομίζω ότι υπάρχει ανάγκη να τονώσουμε την πεποίθηση στα μέλη μας, τους φίλους μας και τους οπαδούς/μας/ ότι έχει τεράστια πολιτική σημασία η μάχη των Ευρωεκλογών. Δεν είναι δευτερεύουσα. Και αυτό ακριβώς για να μην υποτιμήσουμε αυτή τη μάχη και για να μην τυχόν εισπράξουμε κάποια ψήφο διαμαρτυρίας,που ίσως δεν προέρχεται από μια τέτοια υποτίμηση.

Και τέλος, όσον αφορά την κινητοποίηση προς τα έξω και στην καθημερινή μας επαφή με το λαό,νομίζω ότι υπάρχει ανάγκη να είναι πιό έντονη. Και ίσως θα δεχόμουνα την πρόταση του συναδέλφου Πέτρου Βάλβη για τέτοιου είδους εξορμήσεις, περισσότερο στα αστικά κέντρα. Νομίζω ότι ο λαός στην επαρχία,τα χωριά, τα νησιά είναι συντεταγμένος μαζί μας σε μεγάλο βαθμό. Εκεί που χρειάζεται περισσότερη ενημέρωση, περισσότερη επαφή, είναι στα αστικά κέντρα εκεί νομίζω πως πρέπει να ρίξουμε το βάρος.

./.

Φλώρος Κωνσταντίνου: Πρώτα θέλω να απευθυνθώ στους συναδέλφους και να πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι εγώ κάνοντας μια κριτική είμαι βέβαιος ότι η διαφορά μας σε ποσοστά με τη Ν.Δ. είναι πολύ μεγάλη. Δεν αντιμετωπίζω, δηλαδή, πρόβλημα να επανέλθει η Δεξιά.

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψετέ μου - επειδή αναφερθήκατε στις συντεχνίες - να πω ότι δεν είναι μόνο οι δικηγόροι συντεχνίες παρ'όλο που εγώ δεν τα πάω καλά με τους νομικούς. Δεν είναι μόνο οι δικηγόροι. Αλλά επιτρέψτε μου, σ'αυτό το κλίμα της συντεχνίας, που υπάρχει, να προσθέσω και κάτι άλλο.

Υπάρχει ένα πρόβλημα συνολικής πολιτικής γραμμής του Κινήματος. Αν στους δικηγόρους - δεν γνωρίζω ακριβώς το χώρο - επιβαλλόταν μια συνεργασία με το ΚΚΕ, δεν ξέρω κατά πόσο, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων, επιβαλλόταν συνεργασία με το ΚΚΕ στον εργατικό χώρο ή ποιός ήταν ο λόγος της συνεργασίας με το ΚΚΕ στο Οικονομικό Επιμελητήριο.

'Αραγε, η εθνική λαϊκή ενότητα, είναι η συνεργασία του ΠΑΣΟΚ με το ΚΚΕ; 'Η, στο Οικονομικό Επιμελητήριο, δεν ήταν το Εσωτερικό,που τράβηξε τον αγώνα μαζί μας για να στήσει το Οικονομικό Επιμελητήριο, όταν το ΚΚΕ έκανε πόλεμο σαφή και κάθε μέρα; Και όμως, μ'αυτό συνεργαστήκαμε.

Υπάρχει, βέβαια, ένα πρόβλημα και με τα στελέχη μας. Και θέλω να πω πάνω σ'αυτό κ.Πρόεδρε, ότι τελικά το στέλεχος/που/βγαίνει μέσα από πάλη από το λαϊκό Κίνημα, αυτό καταξιώνει

./.

το χώρο, είτε ο χώρος λέγεται ΠΑΣΟΚ, είτε λέγεται ΚΚΕ, είτε Εσωτερικό, είτε Ν.Δ. Αν του δώσουμε την ταμπέλλα, δεν σημαίνει ότι ο κοινωνικός του περίγυρος τον αποδέχεται επειδή του δώσαμε την ταμπέλλα του ΠΑΣΟΚ συνδικαλιστή. Αυτός πρώτα πρέπει να έχει κατακτήσει την ταμπέλλα μέσα απο τον αγώνα στο δικό του το χώρο. Δεν θα ασχοληθώ με αυτό γιατί δεν θέλω να μπούμε σε λεπτομέρειες.

Ένα δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω, έχει σχέση με την παρουσία των βουλευτών. Διαφωνώ με τους συναδέλφους που προηγήθηκαν για την παρουσία των βουλευτών στη Βουλή. Παρουσιάζεται απαράδεκτο φαινόμενο, βουλευτές επαρχιώτες να είμαστε - και τολμώ να πώ ότι και γώ είμαι συνέχεια στη Βουλή, και Αθηναίοι, δεν εμφανίζονται. Δεν ξέρω τί δουλεία κάνουν και γιατί εκλέχθηκαν.

Τρίτο σημείο, θα πρέπει να αποσυνδέσουμε το θέμα της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, με την παραμονή του Αβέρωφ στην ηγεσία του κόμματός του. Επι τέλους, θα μας αφήσει αδιάφορους το τί θα κάνει η Ν.Δ. στην ηγεσία της. Έχουν αυτοί πολλά. Εμείς έχουμε πρακτικά προβλήματα, άς δούμε περισσότερο αυτά.

./.

ΧΑΡΗΣ ΑΤΜΑΤΖΙΔΗΣ:

Κύριε, Πρόεδρε,

Θα ήθελα πριν αναλύσω τα 4 σημεία που θέλω,- γραφειοκρατία τηλεπικοινωνίες, Θράκη και συντεχνία- να κάνω μια δήλωση: Πως θεωρώ τους υπουργούς μας ως τα πιό δυστυχισμένα πλάσματα του Κινήματός μας. Γιατί πραγματικά από την ημέρα που ανέλαβαν τα καθήκοντά τους δεν έχουν ούτε Πάσχα, ούτε Κυριακή , ούτε τέλος. Και σας πληροφορώ ότι οι τηλεφωνικές επαφές μου με τους υπουργούς, με όλους τους υπουργούς, είναι πάρα πολύ συχνές, ανεξάρτητα αν είναι Σάββατο, ή αν είναι Κυριακή, ή αν είναι μεσάνυχτα. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οι υπουργοί μας είναι οι τέλειοι, αυτό δεν σημαίνει ότι οι υπουργοί έχουνε πιάσει εκατό τοις εκατό το σφυγμό του λαού μας. Εγω σαν πρακτικός άνθρωπος , σαν άνθρωπος που είμαι ο τελευταίος στο Κίνημα ο έσχατος, και το δέχομαι ,δέχομαι όμως ότι απέκτησα πολιτική σκέψη. Και αυτήν θα την βάλω σήμερα εδω. Γραφειοκρατία : Η Δεξιά εντέχνως διοχετεύει στο Λαό πως δεν έχει αλλάξει τίποτα και παίρνω ένα παράδειγμα τους συνταξιούχους του ΤΕΒΕ, του ΙΚΑ, του ΟΓΑ. Προηγούμενα τους είχαν 6 - 7 - 8 μήνες ένα χρόνο μέχρι να τους δώσουν την σύνταξη. Το αυτό γίνεται και με μας. Παράδειγμα: Στο γαφείο μου προχθές, συνταξιούχος του ΤΕΒΕ επί έξι μήνες ταλανίζεται για να περάσει από την επιτροπή. Στην Κομοτηνή, παίρνω τον αρμόδιο υπάλληλο και του λέω , γιατί ο κύριος αυτός δεν πέρασε από την επιτροπή; Μου απαντάει ότι"έχουμε 48 αιτήσεις και ότι κάθε μήνα περνάμε 8 - 10". Κατά συνέπεια έχει έξι μήνες και με το ρυθμό που πάνε είναι άλλοι έξι μήνες ίσον .
Και συνεχώς θάρχονται άλλες,ίσον 14. Παίρνω τον Νομάρχη αμέσως, του λέω, Νομάρχη, Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο Νομίατρος, συμβαίνει αυτό'το πράγμα. Απάντηση, από το τηλέφωνο: Σε τρείς μέρες κύριε Ατματζίδη, όλες οι αιτήσεις θα περάσουν. Τί σημαίνει όμως όταν

./.

δεν ακολουθούμε αυτή τη διαδικασία; Ότι ο συνταξιούχος ο οποίος βγήκε από το επάγγελμα βγαίνει έξω στην αγορά και λέει, δεν άλλαξε τίποτα. Έξι μήνες μέ έχουνε δεν μπορώ να πάρω την συνταξή μου. Και είπα στον Κουτσόγιωργα. Κάνε μια εγκύκλιο σ'όλους τους Νομάρχες και πές τους να πιάσουν τις επιτροπές αυτές και σε μηδέν χρόνο να δούν όλες τις αιτήσεις.

Δεν είναι τίποτα ακόμα Πρόεδρέ μου, αλλά γιατί το κάνουν αυτό; Κρατάνε τις αιτήσεις για να παίρνουν τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις.

Η γραφειοκρατία έτσι μονάχα μπορεί να παταχθεί, με τη συνεργασία του κάθε μέλους, του κάθε βουλευτή και με τη συνεργασία των υπουργών.

./.

Τελειώνω με τη συντεχνία. Οι τηλεπικοινωνίες, όπως ανέφερε κάποιος συνάδελφος. Αυτό όμως που είναι να παρατηρήσω είναι ότι ο παριστάμενος υφυπουργός δεν δίνει σημασια στις εκκλήσεις μας. Τον παριστάμενο υπουργό κατ'επανάληψη και επί δύο χρόνια τον εκληπαρώ και του λέω, σε θαυμάζω, είσαι ο άνθρωπος που αγαπώ, είσαι ο άνθρωπος που δεν επιτρέπεται να με βασανίζεις. Πήγα παντού, αλλά δεν βρήκα το δίκιο μου και, άν θέλετε, μπορεί να σας πει ο κ. Λιβάνης τις παραινέσεις μου και την παράκλησή μου. Και δεν παίρνει κανένα μέτρο γιατι φοβάται τη συντεχνία. Τη πολιτική βούληση κύριε Πρόεδρε την έχει η Κυβέρνηση, την έχουν οι βουλευτές, άν θέλετε, με τις παραινέσεις τους, δεν μπορεί να συνεχίσει αυτό το πράγμα, δεν τράβάει άλλο.

ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗΣ: Είναι γνωστό ότι η άρχουσα τάξη στή χώρα μας περνάει μια βαθιά δομική κρίση που αντανακλάται στο επίπεδο της ηγεσίας. Η κρίση αυτή θα βαθαίνει και θα πλαταίνει ανάλογα με τις δομικές αλλαγές, μέσα από τις οποίες θα προχωρήσει το ΠΑΣΟΚ .Τις πολιτικές εξελίξεις, Πρόεδρε, τις κρατάτε στα χέρια σας. Μην τις αφήσουμε. Πρέπει να προχωρήσουμε και να ενισχύσουμε τις κρίσεις που υπάρχουν μέσα στην άρχουσα τάξη που θα συνεχίσουν και θα βαθαίνουν,ανάλογα με τα δικά μας βήματα. Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε σε τοπικό επίπεδο τη κατανομή και τον αγώνα που γίνεται για τη κατανομή και τη δομή της εξουσίας . Είναι ένα σημείο που άν δεν λυθεί μέσα από το Συνέδριο τότε φοβάμαι ότι θα έχουμε οδηγηθεί σε τέτοια τραγελαφικά φαινόμενα σε επίπεδο επαρχίας, σε επίπεδο νομού, σε ό,τι αφορά την νομή της εξουσίας. Έχετε ιστορικά μια Κοινοβουλευτική Ομάδα. Για πρώτη φορά στην ιστορία του,το Λαϊκό Κίνημα μπορεί και απέκτησε μια τέτοια Κοινοβουλευτική Ομάδα , η οποία και ενωμένη είναι και δυνατότητες απεριόριστες έχει και μπορεί να προχωρήσει. Αυτή τη Κοινοβουλευτική Ομάδα Πρόεδρε, πρέπει να την

./.

αξιοποιήσετε . Ειλικρινά θα είναι τραγικό λάθος και για το Κίνημα και για το Έθνος άν αυτή τη Κοινοβουλευτική Ομάδα δεν τη χρησιμοποιήσουμε. Έχουμε 160 επαγγελματικά στελέχη. Αυτά να ενταχθούν στον κομματικό μηχανισμό. Να τους δοθεί συγκεκριμενη κατεύθυνση και να τους ανατεθούν συγκεκριμένα καθήκοντα. Θα πρέπει ταυτόχρονα να δείξουμε μια αποφασιστικότητα. Δεν πιστεύω ότι " εργασιακή ειρήνη " πετυχαίνεται μέσα από κάποιες συμμαχίες κορυφής. Η "εργασιακή ειρήνη" μέχρι σήμερα έδειξε και η σύγκρουσή-μας για το άρθρο 4 ότι προσδιορίζεται η εργασιακή ειρήνη μέσα από τη δυνατότητα και την δυναμική επέμβαση του οργανωμένου Κινήματος. Από εκεί θα πρέπει να προσδιορίσουμε και τις συμμαχίες μας όπου γίνονται με το ΚΚΕ. Θα πρέπει επίσης να δείξουμε ότι, ότι θέλουμε να κάνουμε είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε. Η Δεξιά δεν έχει καμιά δυνατότητα έστω και αν οργανώνεται στην βάση. Εχει δυνατότητα όμως το παρακράτος. Αλλά στο παρακράτος πρέπει να δείξουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε, θέματα όπως π.χ. στην Αστυνομία την απειθαρχία των Αστυνομικών θα έπρεπε να τα αντιμετωπίσουμε κάθετα και σκληρά. Μόνο αν το παρακράτος δει ότι το ΠΑΣΟΚ είναι αποφασισμένο να προχωρήσει τότε μόνο θα έχουμε κάνει ένα θετικό βήμα.

./.

29 - 2 - 1984

Η ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ Κ.Ο. ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ.

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου απαντώντας στους βουλευτές που μίλησαν, είπε τα εξής:

"Θα κοιτάξω ν'αναφερθώ στα θέματα που σημείωσα σαν απαραίτητα για να τ'αντιμετωπίσουμε. Σε ό,τι αφορά τη διαμόρφωση θέσεων για τις ευρωεκλογές, αυτό πράγματι είναι ένα έργο που γίνεται και συμφωνώ απόλυτα με όλους όσους είπαν ότι πρέπει γρήγορα να υπάρχει ο φάκελλος θέσεων στις οποίο μπορουμε ν'αναφερθούμε. Πιστεύω και εγώ ότι έχουμε μια εντελώς ιδιαίτερη τοποθέτηση. Είμαστε εκείνοι που μπορούν να δώσουν τη μάχη μέσα στη Βουλή. Οι άλλοι μπορεί να το επιθυμούν,αλλά δεν το μπορούν. Και δεν ειμαστε εκείνοι οι οποίοι αποδέχονται την ΕΟΚ όπως και όποια και άν είναι. Νομίζω, λοιπόν, ότι μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι. Σε ό,τι αφορά το κλίμα που θα δώσουμε εμείς στις ευρωεκλογές αυτό θέλει μια συζήτηση. Έχουν ακουστεί εδώ και οι δύο απόψεις. Και θα'έλεγα ότι και οι δύο απόψεις είναι λογικές και θα πρέπει να ισχύσουν ταυτόχρονα. Τώρα, πως θα γίνει να ισχύσουν και οι δύο ταυτόχρονα, θαμου επιτρέψετε να μη το ανακοινώσω αυτήτη στιγμή. Συμφωνώ ότι πρέπει να γίνει ανασύνταξη των δυνάμεών μας για την αντιμετώπιση της Δεξιάς. Και τονίζω και πάλι ότι, επειδή στην οργάνωση της Δεξιάς κυριαρχούν τα στοιχεια της ακροδεξιάς, αντιμετωπίζουμε, ίσως για πρώτη φορά, μια πολιτική κίνηση που αναπτύσσεται στη χώρα μας με μακροπρόθεσμους κινδύνους. Είναι κάτι άλλο. Και αυτό το κάτι άλλο πρέπει να το αντιμετωπίσουμε σε κάθε γωνιά της χώρας μας, σε κάθε συνοικία, σε κάθε χωριό. Πιστεύω επίσης ότι σωστά ελέχθη, ότι στο συνέδριο πρέπει να πάμε σαν κόμμα εξουσίας. Τί σημαίνει αυτό; Σημαίνει, και είναι πολύ σημαντική η παρατήρηση για μένα - το λέω για όλους εμάς που ετοιμάζουμε τα κείμενα και προετοιμάζουμε το Συνέδριο - ότι θα πρέπει να δείξουμε περισσότερο από την αναφορά μας σε γενικές ιδεολογικόπολιτικές

./.

αρχές, την συμπαράστασή μας, το ενδιαφέρον μας για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο λαός και η χώρα. Θα κριθούμε περισσότερο από αυτό παρά από το άλλο. Είναι πιο σημαντικό να έχουμε μιλήσει στο λαό για τα προβλήματά του, τις δυσκολίες που έχουμε για να πραγματοποιήσουμε τους στόχους μας, την ανάγκη συμπαράστασης που έχουμε.

Αυτό θα δέσει το συνέδριό μας με το λαϊκό κίνημα. Και νομίζω ότι είναι μια σωστή άποψη να μη το θεωρήσουμε κλειστό. Κάτι που είναι δικό μας ανήκει στο λαό. Βεβαίως συμφωνώ ότι υπάρχει μια φρικτή μυθολογία στο Τύπο, ιδιαίτερα στον Τύπο της Δεξιάς, σχετικά με τις τεράστιες αντιθέσεις που έχουμε στην Κοινοβουλευτική Ομάδα αλλά και στο Κίνημα γενικότερα. Τις "φράξιες" που ετοιμάζονται να φύγουν, να καταγγείλουν κλπ. Πρέπει να πω το εξής: Καταλαβαίνω την απόγνωσή τους.

Όταν έχουμε σήμερα μια σύγκρουση Αβέρωφ - Ράλλη πρέπει την άλλη μέρα το οκτάστηλο να αφορά κάτι άλλο. Και αυτό το κάτι άλλο είναι η μυθολογία για διασπάσεις στο ΠΑΣΟΚ. Είναι μυθολογία τους. Ουδέποτε, πρέπει να πω, στην ιστορία που εγώ θυμάμαι, που έχω ζήσει, υπήρξε τόση κατασκευή ειδήσεων, όσο τώρα. Και το '64, '65, '67 μας πολεμούσαν οι εφημερίδες. Υπήρχε μια εφημερίδα /"ΗΜΕΡΑ" που ήταν η πρωϊνή της "ΒΡΑΔΥΝΗΣ", η οποία με είχε καθημερινό πρώτο άρθρο, οκτάστηλο. Εδώ πλέον κατασκευάζονται συναντήσεις, απόψεις, κινήσεις. Αυτό το πράγμα είναι απαράδεκτο. Βεβαίως δεν μπορούμε να ' ρθούμε σε διάλογο, γιατί ο διάλογος εμάς θα ρίξει στο επίπεδό τους. Σε ό,τι με αφορά, μπορώ να τονίσω ότι δεν διαβάζω αυτά τα κείμενα.

Συμφωνώ επίσης ότι πρέπει να υπάρξει επιτάχυνση του ρυθμού της Αλλαγής. Και πολύ σωστά ειπώθηκε ότι υπάρχει ένα πρόβλημα υποδομής, το οποίο δεν το είχαμε συνειδητοποιήσει στο μέτρο που το συνειδητοποιούμε τώρα. Δηλαδή όπως είπε κάποιος, "ρίξε θέματα και δουλειές" στην Τοπική

./.

Αυτοδιοίκηση", έχει όμως το προσωπικό για να τ'αντιμετωπίσει; Και δεύτερο σχετικά μ'αυτό . Έχουμε πράγματι προχωρήσει στην αποκέντρωση, έτσι ώστε ο Νομάρχης να ελέγχει το σύνολο των υπαλλήλων που εργάζονται στη Νομαρχία; Αυτά είναι μεγάλα θέματα.

Στους συνεταιρισμούς το κύριο πρόβλημα δεν είναι η πίστωση . Το κύριο πρόβλημα είναι η έλλειψη τεχνοκρατών και η έλλειψη γνώσης των ίδιων των αγροτών. Γι'αυτό η επιμόρφωση η οποία έχει ξεκινήσει στα πλαίσια αυτού του κινήματος, είναι μια βασική έννοια την οποία πρέπει να προωθήσουμε. Οι θεσμοί για να λειτουργήσουν, επιβάλλουν μια νοοτροπία και ένα βαθμό γνώσης των θεμάτων. Δέχομαι επίσης ότι για πολλούς και διάφορους λόγους "λιμνάζουν" πολλές αποφάσεις. Υπάρχει πολλές φορές διστακτικότητα και αυτό έχει ένα συγκεκριμένο, σημαντικό πολιτικό κόστος και σας βεβαιώνω ότι στο κυβερνητικό επίπεδο κάνουμε ότι μπορούμε να προχωρήσουμε, να αντιμετωπίσουμε αυτή την βραδύτητα.

Η σκέψη για Σχολή Στελεχών του Κινήματος είναι έξοχη. Δεν είναι η πρώτη φορά που έχει ειπωθεί. Νομίζω πρέπει να το δούμε σοβαρά. Πράγματι χρειάζεται μια Σχολή Στελεχών.

Για τις εκλογές στους δικηγόρους δεν είμαι ακόμη σε θέση να εκτιμήσω πού οφείλεται η πραγματικά απογοητευτική επίδοσή μας. Είναι το ότι το ΠΑΣΟΚ την περασμένη φορά έδωσε μάχη εναντίον της υποψηφιότητας του νυν προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου, είναι ότι ο κατάλογος των υποψηφίων δεν συγκίνησε επαρκώς τους δικούς μας, είναι ότι η Δεξιά κατόρθωσε να συσπειρώσει δυνάμεις πιο αποτελεσματικά από μας, ότι κινήθηκε περισσότερο. Πάντως εγώ δέχομαι ότι είναι ένα πολύ σημαντικό μήνυμα, που θέλει μελέτη, ανάλυση, εκτίμηση και αξιοποίηση για το μέλλον.

Η σκέψη να φτιάξουμε ομάδες βουλευτών οι οποίες μπορούν να κινηθούν σε ορισμένες περιοχές δεν είναι κακή. Απλώς θέλει μελέτη για να δούμε πώς μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματικά. Αλλά όπως στέλνουμε συνερ-

./.

γεία γιατρών σε ορισμένες περιοχές της χώρας, μπορούμε να στείλουμε και ομάδες βουλευτών με συγκεκριμένο πρόγραμμα . Είμαι σύμφωνος. Επίσης νομίζω είναι δεκτή η άποψη ότι η ζωή στη Βουλή, από κοινοβουλευτικές επιτροπές μέχρι νομοθετική εργασία και έλεγχο, θα άξιζε να καλύπτεται περισσότερο από τα τηλεοπτικά μέσα. Βέβαια αυτό θα είναι αντικείμενο μελέτης από τον υπεύθυνο Υπουργό τον κ.Πεπονή.

Δόθηκε αρκετή έμφαση, σε πολλές από τις παρουσιάσεις που μας έγιναν, στην έλλειψη αποτελεσματικότητας της Κυβέρνησης, του Κινήματος γενικότερα , στην επίλυση των προβλημάτων της καθημερινότητας. Στην καθημερινότητα είναι η συγκοινωνία, είναι το τηλέφωνο, είναι τα ιατρεία - αγροτικά ή εξωτερικά ιατρεία της πόλης. Πράγματι η καθημερινότητα δεν έχει δείξει βελτίωση. Πρέπει αυτό να το παραδεχτούμε και αυτό οφείλεται πιστεύω σ'ένα βαθμό στο ότι οι θεσμοί τους οποίους έχουμε νομοθετήσει δεν έχουν προχωρήσει ουσιαστικά στην υλοποίησή τους, δεν έχουν φτιαχτεί οι απαραίτητες υποδομές. Ο ρυθμός είναι βραδύς. Υπάρχει μια ανατροπή ιεραρχίας. Αντί να παλαίψουμε να λύσουμε τα πιο δύσκολα προβλήματα, αξίζει, καμμιά φορά, να πιάσουμε τα πιο εύκολα προβλήματα τα οποία αφορούν άμεσα την καθημερινότητα. Παραδείγματα μπορώ να δώσω πολλά.

Μπήκε ένα θέμα για την εξωτερική μας πολιτική και τα διεθνή μας ερείσματα. Το θέμα είναι σημαντικό, δε νομίζω ότι τα περιθώρια της σημερινής συνάντησης επιτρέπουν ν'αναφερθώ σ'αυτό, αλλά ευχαρίστως να το κάνω πρώτο θέμα στην επόμενη συνάντηση. Γιατί πράγματι, αυτό είναι αξιόλογο θέμα και θα το βρούμε στο δρόμο μας, εκλογικά, στη σύγκρουση με τη Δεξιά, οπωσδήποτε.

Επαναλαμβάνω, το Συνέδριο να μην μείνει μια καθαρά και αποκλειστικά ενδοκομματική διεργασία.

./.

Η αλήθεια είναι ότι σ'ό,τι αφορά τα συνδικαλιστικά μας στελέχη σ'εκείνους θα πρέπει να στηριχτούμε περισσότερο παρά σε συμφωνίες κορυφής. Εκείνοι θα πρέπει πρώτοι και καλύτεροι απ'όλους μας να ενσωματώσουν την μη συντεχνιακή νοοτροπία. Οι ηγεσίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί μέσα στο Κίνημα, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες, είναι ο πρώτος στόχος για κατάκτηση του Κινήματος. Να μην θεωρήσουμε ότι κάποιος που έχει την ταμπέλα ΠΑΣΟΚ, ή εξελέγη συνδικαλιστικά σε κάποιο όργανο από το ΠΑΣΟΚ, ότι κατ'ανάγκην ταυτίζεται και με τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις του συνδικαλιστικού κινήματος όπως το βλέπουμε εμείς.

Νομίζω ότι βασικά απάντησα στις περισσότερες, αν όχι όλες τις ερωτήσεις και τα σχόλια. Με βρίσκει γενικά το κλίμα των παρατηρήσεων σύμφωνο. Νομίζω ότι όλοι μας αναγνωρίζουμε τα προβλήματα. Το θέμα είναινα προσπαθήσουμε όλοι μας με την μεγαλύτερη δυνατή ένταση να ξεπεράσουμε τα προβλήματα αυτά γιατί δεν διακυβεύεται απλώς η επόμενη 4ετία για το ΠΑΣΟΚ. Αν ήταν μόνον αυτό,το θέμα θα ήταν δευτερεύον. Αλλά διακυβεύεται η πορεία της χώρας για πολλές δεκαετίες. Και αυτή την ευθύνη επωμιζόμαστε και γι'αυτό όλα τα προσωπικά μας θέματα, όλες οι διαφορές που μπορεί να υπάρχουν, πρέπει να παραμεριστούν- όχι να αγνοηθούν, αλλά να παραμερισθούν σε μια ενωτική πορεία. Γιατί παλεύουμε για την νέα Ελλάδα.Και δεν πρέπει να χαθεί, για το μέλλον του Ελληνικού Λαού.